

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Din sumar:

„Giganții” și „piticii”
zorilor purpurii

Uimitorul Rubliov

Revdar Sabîkov începe să devină „un nume” în baletul sovietic. (În rolul tânărului din baletul „Legendă vie” de Nikolai Metner).

CALORII, SILUETĂ ȘI PUȚINĂ MATEMATICĂ

Sezon de iarnă la bazinul de înot „Moskva” din capitala U.R.S.S.

NUMĂRUL
DE ANUL NOU
AL REVISTEI
NOASTRE VA
APARE MIERCURI,
29 DECEMBRIE

ANUL XXI

52

(1084)

24 decembrie 1965

12 pagini, 1 leu

Studiu

Foto: N. Zaicev

PROZĂ

Fiul soldatului

— Povestirea unui șofer —

Zorii unei dimineți de iunie. Aflat la volanul taxiului meu, în fața hotelului „Iaroslavl”, aștept să-mi pice un client, dar la această oră ar fi un noroc prea mare și de aceea îmi permit să visez: „Ce grozav ar fi, pe vremea asta minunată, un drum la țară”.

Deodată, un bărbat de vreo treizeci și cinci de ani se apropie de mașină și mă smulge din visare, întrebându-mă dacă n-aș vrea să fac o cursă pînă la Zvenigorod și să rămîn acolo toată ziua.

— O să coste cam mult. Cu trenul e mai ieftin, îmi răspund eu.

— N-ai nici o grijă, îmi răspunde pasagerul meu surîzînd. Spune-mi numai dacă mergi.

— Sigur. Să mergem, îi spun eu, gîndindu-mă că oricum vroiam să ies afară din oraș.

— Atunci e în regulă. Așteaptă o clipă. Peste o clipă pasagerul se întoarce însoțit de soția lui și de doi copii de vîrstă școlară, o fată și un băiat. Iar ca bagaj — două geamantane mari.

Îi iau valizele din mînă și le așez în port-bagaj, după indicațiile lui exprese: amîndouă în picioare.

Pornim și tot drumul îl facem în cea mai desăvîrșită tăcere. Nici chiar copiii nu scot o vorbă; privesc, însă, foarte curioși peisajele pitorești din împrejurimile Moscovei.

Cînd ne apropiem de Zvenigorod le cer adresa:

— Sătucul Savinski, îmi spune pasagerul. Nu știu exact unde, dar îți arăt eu cînd ajungem.

După atîția ani de șoferie, o adresă vagă nu mă mai impresionează deloc.

Ne continuăm dar drumul în aceeași tăcere, cînd deodată aud:

— La dreapta.

Trebuie să urc un drum absolut pustiu, în pantă. Schimb viteza și o pornesc, fără grabă, spre vîrf. Cînd ajungem la capătul pantei, pasagerul îmi cere să opresc și coborîră din mașină cu toată familia lui. Din nou liniște. De acolo sus se vede imensa panoramă a Moscovei, cu împrejurimile ei.

— Spuneți-mi, vă rog, unde sintem aici, întreb eu mirat.

— La tatăl meu, îmi răspunde tăcutul pasager arătîndu-mi... un monument ridicat în amintirea soldaților căzuți în cel de-al doilea război mondial. Monumentul reprezintă un soldat cu capul descoperit...

— O să scoatem valizele, iar dumneata o să ne aștepti cîteva ore.

Scot geamantanele și pasagerul le deschide. Sint pline cu răsăduri de flori și cu pămînt. Da, cu pămînt...

— Sint din grădina noastră, mă lămură pasagerul. De la Nercinsk, la șase mii de kilometri. Le-am adus ca să vadă și tatăl meu ce flori avem în grădina noastră.

Toată familia se apropie de monument. Pasagerul meu se descoperă, se apleacă în fața monumentului și spune:

— Bună ziua, tată. Apoi continuă, lăsîndu-și amintirile să vorbească. Îți aduci aminte? Aveam zece ani cînd ai plecat. Plîngeam și eu și mama, dar tu ne-ai spus că nu pleci pentru mult timp. Că faci o

raută prin pădure și te întorci. Dar ai rămas în pădure. Mama n-a putut să te aștepte. A murit. Pe patul de moarte mi-a cerut să te cau, să nu te uit, să te gădesc...

După care, familia caută un loc mai neted și începe să sape. În locul pămîntului scos împrăștiat pămîntul adus din Siberia și plantează florile de Nercinsk. Păznicul monumentului aduce apă, cu care familia stropește florile, urîndu-le să prindă și să înflorească pînă la viitoarea vizită...

— Venim aici la fiecare doi ani, cînd îmi iau concediul, îmi spune pasagerul meu, cînd se urcă iar în mașină.

La hotelul „Iaroslavl” ne luăm rămas bun, mulțumindu-ne reciproc, și ne despărțim cu dorința de a ne mai întîlni.

Mihail Jileikin

MICA ISTORIE LITERARĂ

„Dama de pică” și o poveste adevărată

Se pare că Pușkin și-a scris cunoscuta povestire „Dama de pică” după o intîmplare ce i-a fost relatată și care i-a servit ca punct de plecare.

Prototipul „Damei de pică” a fost prințesa Natalia Petrovna Golișin. Aceasta a-vea o proprietate impunătoare, chiar în preajma Moscovei. În vecinătatea moșiei ei, la numai doi kilometri, se afla proprietatea bunicii lui Pușkin, M. A. Gannibal.

Poetul era adesea, în copilărie, oaspetele bunicii sale și de multe ori, mai ales cu prilejul sărbătorilor, familia Pușkin era invitată la moșia Golișinilor. Pușkin a cunoscut-o pe Natalia Golișin către sfîrșitul vieții ei, înconjurată de numeroase legende, dat fiind că în tinerețe avusese o viață strălucitoare, cu multe călătorii în străinătate și aventuri.

Mai ales în tinerețe, începînd din anul 1765, Natalia Golișin a călătorit mult prin străinătate, iar la întoarcere, în vîrstă de 24 de ani, s-a căsătorit. După căsătorie, a continuat să călătorească peste hotare împreună cu copiii, iar la Paris i s-au deschis ușile celei mai înalte societăți. Acolo l-a întîlnit, printre alții, pe baronul Saint-Germain, un aventurier cunoscut, de o vîrstă mai mult decît respectabilă, care afirma că fusese contemporanul regelui Francisc I. În această perioadă, Natalia Golișin a sorbit cu nesăț din cupa vieții...

După apariția „Damei de pică”, Pușkin a mărturisit prietenului său Nașciokin că intriga povestirii i-a fost furnizată de nepotul Nataliei Petrovna, care i-a povestit că, pierzînd odată la cărți o sumă mare

de bani, a trebuit să apeleze la resursele bunicii. Dar în loc de bani, Natalia Golișin i-a indicat trei cărți ciștigătoare, pe care baronul Saint-Germain i le indicase, la rîndul lui, în timp ce se afla la Paris. Sfatul s-a dovedit util și nepotul prințesei Golișin și-a luat revanșa la masa de joc.

VITRINA

V. Axionov: Trei povestiri

Autorul romanului „Colegii” este un fervent cercetător al faptului cotidian, obișnuit, chiar neesențial la prima vedere. Dar în ultimele lui povestiri, Axionov încearcă, pornind de la astfel de fapte, o transcendere a lor, un fel de călătorie în domeniul fantasticului pentru a le conferi o capacitate de sugestie mai puternică.

„Solitarul”, de pildă, narează călătoria unui bătrîn comunist, după mai bine de patruzeci de ani, pe meleagurile lui natale. Pavel Petrovici Zbaikov se urcă în trenul ce trebuie să-l poarte spre satul natal, din regiunea Riazan, copleșit de nenumărate amintiri. Acestea îl obsedează mereu, în cursul călătoriei, dar odată ajuns în sat, ele capătă contururi precise și se intercalează printre realitățile imediate ce-l solicită la tot pasul. Spre sfîrșit, o întîlnire neobișnuită îl face pe autor să schimbe tonalitatea povestirii. Zbaikov întîlnește un vechi prieten din copilărie, pe „solitarul” Adrian Timohin, cu o biografie la fel de neobișnuită, dar într-un sens opus. În timp ce Zbaikov a bătut toate drumurile Rusiei, „solitarul” n-a trecut, în toată viața lui, decît arareori hotarele satului și nu mai departe de centrul raional. Timohin a fost din copilărie un însingurat, doritor să se refugieze într-o lume pe care și-o crea cu propriile lui mîini, foarte îndemînatice: dispozitive de tot felul, utile și mai ales inutile, figurine sculptate din diferite materiale etc. La bătrînețe e la fel de singur, dar cu prilejul vizitei pe care i-o face Zbaikov, acesta poate să constate că „solitarul”, meșterindu-și singur un aparat de radio, nu trăiește chiar atît de izolat cum se părea. Iar la sfîrșit, „solitarul” îl invită pe Zbaikov într-o magazie unde funcționează continuu o mașină fantastică, cu nenumărate angrenaje, al cărei singur scop e să-i dea proprietarului senzația de mișcare perpetuă.

„Rubedenii” conturează portretul unui șofer care nu disprețuiește de fel ciștigurile suplimentare. În această direcție este un adevărat as, ceea ce nu-l împiedică, însă, să fie un „tată de familie exemplar”. Goana lui după ciștiguri este tratată de autor cu maliție și pentru a-și răpune „dușmanii” care-l sancționează mereu, unchiul Miția își căsătorește fiica și alte neamuri cu milițieni pentru ca aceștia să nu-i mai facă „zile negre”. Dar spre surprinderea lui, introducerea miliției în sinul familiei nu-i ușurează situația. Dimpotrivă. Iar în ultimele rînduri ale povestirii, insuccesul îi dă niște ameteți de fel plăcute.

Încercările nereușite ale lui Axionov, amintite mai sus, își găsesc împlinirea în povestirea „Micul Kit...”. Micul Kit e un băiețuș de cîțiva ani, deci la vîrsta cînd fantasmalele sînt mai puternice decît realitatea și cînd universul lui se infiripă din povestiri convertite la realitate și din realități convertite în plămuiuri de basm. Tatăl micului Kit se întoarce acasă după o zi de muncă încordată, în care timp a avut și un diferend cu unul din șefii lui, diferend ce trebuie rezolvat urgent, prin telefon. Enervat de întîmplarea propriei zisă și sub presiunea telefonului amenințator, tatăl plonjează cu un fel de disperare în universul fantastic al fiului, se supune mai mult ca oricînd altădată acestui joc, care îl înviează și îl smulge din vîltoarea preocupărilor cotidiene. Notafiile autorului sînt precise, elementele fantastice și reale se îngemănează firesc, iar rezultatele se înscriu într-un cerc ce își pierde puțin din contur de abia spre sfîrșit.

(„Oeuvres et Opinions” nr. 6/1965).

PREMIUL NOBEL

Șolohov la Stockholm

După cum s-a mai anunțat, în prezența regelui Gustav VI, au avut loc la Stockholm solemnitățile de decernare a premiilor Nobel pe anul 1965. La festivitățile de înmînare a premiilor și medaliilor a luat parte și Mihail Șolohov, căruia i s-a decernat premiul pentru literatură.

În cuvîntarea de răspuns marele prozator sovietic a mulțumit pentru înalta distincție ce i-a fost acordată, în numele lui și al tuturor scriitorilor sovietici, din fa-

milia cărora se mîndrește a face parte.

În continuare, M. Șolohov a făcut un vibrant elogiu al romanului, ca genul ce oferă „cele mai mari posibilități de a înfățișa lumea în acțiune și de a prezenta atitudinea scriitorului față de această lume, de problemele ei arzătoare”. Premiul Nobel ce mi-a fost decernat, a ținut să remarc scriitorul, este de altfel și el un argument împotriva aceluia care vorbește despre „criza romanului”. Acest gen este apt, în cea mai mare măsură, să pătrundă în adîncurile lumii noastre înconjurătoare, fiind de aceea un adevărat cîmp de manevră pentru un scriitor realist.

Cu același prilej, Șolohov a făcut un elo-

giu al muncii și oamenilor ce muncesc cu mîntea și cu brațul pentru a produce toate bunurile spirituale și materiale ale civilizației noastre. „Eu, a spus Șolohov, mă număr printre scriitorii care consideră drept cea mai înaltă onoare și cea mai deplină libertate posibilitatea de a-și pune condeiul în slujba poporului muncitor. De aici decurge totul, inclusiv felul în care concep eu, ca scriitor sovietic, locul artistului în lumea contemporană”.

Convorbirea scriitorului cu cititorul trebuie să fie cinstită, a subliniat Șolohov. Scriitorul trebuie să spună oamenilor adevărul, care este, uneori, aspru, dar întotdeauna bărbătesc.

EDITORIALE

O monografie despre Diderot

În colecția „Viața oamenilor celebri” a apărut recent, sub semnătura Annei Aki-mova, o monografie despre Diderot. Monografia se adresează unor cercuri largi de cititori și mai ales tineretului.

Așa cum e și firesc pentru o monografie de acest fel, paginile ei includ, mai cu seamă, o cuprînzătoare schiță biografică a iluministului francez, precum și notarea împrejurărilor și a istoriei publicării celor mai importante opere ale lui Diderot. Autoarea acordă o deosebită atenție alcătuirii și editării „Enciclopediei”, insistînd nu numai asupra aportului adus de Diderot la elaborarea ei, ci și asupra contribuției principalilor săi colaboratori D'Alembert, Holbach, Grimm, Helvétius.

Critica de specialitate consideră că autoarea monografiei a reușit să înfățișeze cît se poate de bine biografia gînditorului și scriitorului iluminist. Ea a introdus în monografie numeroase fragmente de scrisori adresate de Diderot Jododniciei și apoi soției sale, prietenilor și iubitei sale Sophie Volan, precum și extrase din rapoartele poliției care se interesa dea-proape de personalitatea lui, din corespondența lui Diderot cu împărăteasa Rusiei etc.

Sesiunea Marii Adunări Naționale

Luni, 20 decembrie, la orele 10, la Palatul Marii Adunări Naționale au început lucrările celei de a IV-a Sesiuni a Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România.

Deputații și invitații la Sesiune — miniștri, conducători de instituții centrale și organizații obștești, academicieni și alți oameni de știință și cultură, generali și ofițeri superiori, reprezentanți ai oamenilor muncii din întreprinderi și instituții bucurăse, ziariști — au salutată cu îndelungi aplauze sosirea în sală a conducătorilor partidului și stalului. În loja din dreapta au luat loc tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Birlădeanu, Emil Bodnăraș, Petre Borilă, Constantin Drăgan, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Rădulescu, Leonte Răutu, Leonțin Sălăjan. În loja din stînga se aflau membrii Consiliului de Stat. La Sesiune au fost de față șefii misiunilor diplomatice acreditați la București.

Președintele Marii Adunări Naționale, Ștefan Voitec, a deschis lucrările Sesiunii. Cei prezenți au păstrat un moment de reculegere în memoria deputatului Barbu Solomon. Apoi, deputații au votat în unanimitate ordinea de zi a Sesiunii: 1. Verificarea legalității alegerii deputatului declarat ales în circumscripția electorală nr. 12 — Borești, din regiunea Galați; 2. Proiect de lege cu privire la înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Național al Cercetării Științifice; 3. Proiect de lege pentru adoptarea Planului de Stat al economiei naționale pe anul 1966; 4. Proiect de lege pentru adoptarea Bugetului de Stat al Republicii Socialiste România pe anul 1966; 5. Proiect de lege cu privire la protecția muncii; 6. Proiectul Regulamentului de funcționare a Marii Adunări Naționale; 7. Propuneri pentru componența unor comisii permanente ale Marii Adunări Naționale; 8. Aprobarea decretelor cu putere de lege emise de Consiliul de Stat. A fost apoi aleasă, în unanimitate, Comisia de elaborare a proiectului Regulamentului de funcționare a Marii Adunări Naționale.

Primit cu vii și puternice aplauze, tovarășul Nicolae

Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., a prezentat expunerea cu privire la îmbunătățirea organizării și îndrumării activității de cercetare științifică.

În ședința din după-amiază aceleiași zile a început discuția generală la punctul 2 al ordinei de zi în cadrul căreia au luat cuvîntul numeroși deputați. După discutarea pe articole a proiectului de lege, s-a trecut la votarea lui, în întregime, prin vot secret. Marea Adunare Națională a aprobat în unanimitate Legea cu privire la înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Național al Cercetării Științifice.

Lucrările Sesiunii Marii Adunări Naționale au continuat în cursul zilei de marți. Primit cu vii aplauze, tovarășul Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, a prezentat Darea de seamă asupra îndeplinirii planului de stat pe anul 1965 și cu privire la planul de stat pe anul 1966. Apoi ministrul finanțelor, Aurel Vijoli, a expus raportul cu privire la proiectul bugetului de stat pe anul 1966.

În ședința de după-amiază, deputatul Manca Mănescu, președintele Comisiei economice-financiare a prezentat raportul acestei comisii cu privire la proiectul planului de stat al economiei naționale și a proiectului de buget pe 1966. Fiecare din cele două proiecte de lege a fost discutat pe articole și supus, în întregime, votului secret. Marea Adunare Națională a aprobat legea pentru adoptarea planului de stat al economiei naționale pe anul 1966, precum și legea pentru adoptarea bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1966.

În ședința de miercuri dimineața a celei de a IV-a Sesiuni a Marii Adunări Naționale, s-a trecut la dezbaterea ultimelor puncte de pe ordinea de zi.

Primit cu vii aplauze, tovarășul Gheorghe Apostol, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri a prezentat, din însărcinarea Consiliului de Miniștri, expunerea asupra proiectului de lege cu privire la protecția muncii.

Deputatul Ștefan Milcu a expus raportul comun al Comisiei pentru sănătate, prevederi și asigurări sociale

și al Comisiei juridice cu privire la acest proiect de lege.

A început apoi discuția generală asupra proiectului de lege, la care au luat cuvîntul mai mulți deputați.

Marea Adunare Națională a aprobat Legea cu privire la protecția muncii. Rezultatul votului a fost primit cu aplauze.

La următorul punct al ordinei de zi, deputatul Traian Ionașcu, președintele Comisiei de redactare a proiectului noului Regulament de funcționare a Marii Adunări Naționale, a făcut o prezentare a proiectului supus dezbaterii. Neîntind observații asupra proiectului, s-a trecut la votarea acestuia, în întregime, prin vot secret. Deputații au aprobat noul Regulament de funcționare a Marii Adunări Naționale.

În continuarea lucrărilor Sesiunii, au fost aprobate unele schimbări în componența comisiilor permanente ale Marii Adunări Naționale. În conformitate cu noul Regulament au mai fost aleși încă doi secretari ai Marii Adunări Naționale: deputații Traian Gîrba și Dumitru Necșoiu.

Secretarul Consiliului de Stat, Grigore Geamănu, a făcut o expunere asupra decretelor emise de Consiliul de Stat și le-a supus spre dezbateri și aprobare Marii Adunări Naționale. În legătură cu aceasta deputatul Traian Ionașcu a prezentat raportul Comisiei juridice și a dat citire fiecărui proiect de lege pentru aprobarea decretelor respective. S-a trecut apoi la votul secret prin buletin. Marea Adunare Națională a aprobat prin legi toate decretelor cu putere de lege emise între sesiuni de Consiliul de Stat.

La propunerea tovarășului Ion Gheorghe Maurer, președintele Consiliului de Miniștri, Marea Adunare Națională a ales, prin vot secret, ca vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și președinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice pe tovarășul Roman Moldovan, iar ca președinte al Comitetului de Stat al Planificării pe tovarășul Maxim Berghianu.

Președintele Marii Adunări Naționale, Ștefan Voitec, a rostit cuvîntul de închidere a Sesiunii.

MERIDIANE SOVIETICE

Gigantul din Amursk

Cel mai important obiectiv industrial din Amursk, oraș situat în răsăritul Uniunii Sovietice, cum îl arată și numele, va fi un uriaș combinat de celuloză și hîrtie aflat în momentul de față în construcție.

Combinatul, care va putea trata între 4 și 5 milioane metri cubi de lemn pe an, va livra la început 110 000 tone de celuloză și viscoză anual. Cînd vor intra în funcțiune toate agregatele, producția va crește, însă, la 690 000 tone de celuloză, hîrtie și carton.

Pe șantierul combinatului forfotesc acum în toate direcțiile nenumărate camioane cu benă basculantă, buldozere, tractoare. Stațiunile de pompare, rezervoarele, dintre care cel principal are o adîncime de 26 de metri, centrala termică nr. 1 care va intra curînd în funcțiune, halele de preparare a lemnului cu tranșele lor de comunicație, cele 100 de instalații și corpuri de clădiri, sau edificiul central cu o lungime de 740 de metri și avînd în unele sectoare înălțimea unei clădiri cu 15 etaje — toate arată că la Amursk se ridică o construcție pe măsura comunismului.

La înălțarea giganticei construcții participă numeroase organizații și întreprinderi. O șosea modernă va lega combinatul de restul țării, s-a pus la punct producția de panouri din keramzit-beton, de elemente prefabricate din beton armat, pe

șantier lucrează un utilaj de construcție perfecționat.

Și totuși, în fața constructorilor și montorilor se mai ridică un mare număr de probleme cum este, de pildă, aceea a apei, deoarece șantierul consumă peste 20 000 m³ pe oră — pentru vehicularea materiei prime și ca element de fabricație. La prima vedere problema poate părea simplă, căci Amurul e aproape. Dar uriașa cantitate de lichid trebuie pompată, epurată, condiționată special pentru producție. Și aceasta, încă, nu e totul. Inapoiind-o fluviului, pentru a evita otrăvirea peștelui, combinatul trebuie să-i elimine impuritățile chimice, să-i redea oxigenul pierdut în timpul procesului de producție. Combinatul va fi de aceea înzestrat cu filtre și puternice stațiuni de pompare, stațiuni biologice speciale, cu un sistem extrem de complex de instalații hidrotehnice.

INDUSTRIA ELECTROTEHNICĂ

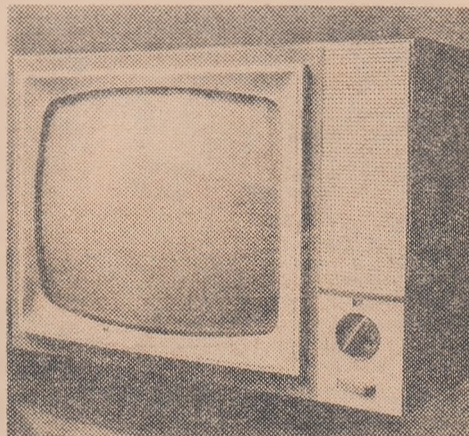
Televizoare portative model 1966

La Uzina de televizoare din Lvov a intrat de puțin vreme în producție de serie televizorul „Elektron”. Cinescopul aparatului, mult scurțat, are 59 de centimetri în diagonală. Dar cu toate că cinescopul este atît de mare, cutia televizorului este mai mică decît la aparatele obișnuite, ceea ce îi dă și un aspect mai elegant. Acesta este, de altfel, și principalul motiv pentru care chiar de la începutul anului viitor se va produce un mare număr de aparate „Elektron”.

Noutățile propriu-zise ale lui 1966, sînt, însă, în primul rînd, televizoarele cu tub electronic și semiconductori „Vecer” și „Vals” și aparatul „P.P.T.-47” numai cu semiconductori. De mare atenție din partea constructorilor sovietici se bucură și televizoarele portative. Tipul existent astăzi, cu diagonală cinescopului de 23 de centimetri, nu va mai fi în anul care vine singurul model produs în U.R.S.S. În momentul de față, este pus la punct un televizor cu diagonală cinescopului de 11 centimetri, alimentat de baterii uscate.

Trecînd la capitolul aparate de radio, putem aminti că anul care a trecut a fost extrem de „rodnic” în acest domeniu. 1966 va fi, însă, după cum afirmă specialiștii, și mai productiv. Cel mai mic reprezentant al acestui domeniu va fi „Orlionok”. Două cutii de chibrituri alăturate dau, aproximativ, dimensiunile acestui aparat de radio cu transistoare. Aparatul va avea două lungimi de undă.

Printre aparatele de radio cu pickup se va remarca „Minsk-65” cu sunet stereofonic. Deși mult îmbunătățit față de modelele anterioare ale fabricii, noul aparat va fi pus în vânzare cu un preț mai mic.

Televizorul „Voshod”

În total, în 1966 vor intra în producția de serie 12 modele noi de aparate de radio sovietice cu pickup.

TRANSPORTURI

Creiere electronice și conducte

Știți cum se transportă petrolul extras din mare? Instalarea de conducte în apă este legată de o sumedenie de dificultăți, dat fiind că ele nu sînt suspendate ci „culcate” pe fund. Iar relieful fundului de mare este presărat cu gropi, șanțuri, munți. Prin urmare, trebuie, pentru a evita curbarea conductelor, cunoscută cu precizie lungimea tuturor verigilor și unghiul sub care urmează să fie îmbinate. Nu e greu de înțeles că toate acestea necesită un volum foarte mare de date care trebuie determinate într-un termen cît mai scurt cu putință.

Problema a fost recent soluționată de o mașină electronică de calcul de tip B.E.S.M. în numai două ore. În acest rînd, mașina a făcut o muncă pentru care un om ar fi avut nevoie de mai multe luni.

Dar poate, oare, mașina să și proiecteze, să zicem, o conductă?

Răspunsul vine prompt: la filiala pentru Asia Centrală a Institutului de cercetări științifice în domeniul gazelor naturale a fost construit un „creier electronic” care va trebui să îndeplinească tocmai o asemenea misiune. În programul de lucru al mașinii a fost inclusă o nouă metodă de proiectare a conductelor magistrale de gaze. Această metodă, care va avea ca rezultat obținerea de economii importante în construcția și exploatarea conductelor, a și fost verificată pe macheta în funcțiune a mașinii. Sistemul de conducte ce va fi proiectat astfel va ține seama și de consumul sporit de gaze în orele de vîrf, ceea ce nu se realizează în sistemele existente.

Creierul electronic realizat de Institutul de cercetări în domeniul gazelor naturale va putea fi folosit, de asemenea, la automatizarea comenzii sistemelor de aprovizionare cu gaze la distanțe mari.

INDUSTRIA ALIMENTARĂ

Racii călători

Nenumăratele bazine de apă din regiunea Leningrad sînt extrem de bogate în racii de o specie foarte prețioasă pentru gustul cărnii și mărimea lor. De aceea, pe lângă amatori, de pescuit acestor racii se ocupă și pescarii unui colhoz specializat.

În amurg, pescarii coboară pe fundul lacurilor sau riurilor un fel de capcane confecționate din fire de kapron. Peste noapte, în fiecare capcană intră zeci de racii. La ivirea zorilor, colhoznicii scot racii din apă și îi sortează pe loc, lăsînd puietul și femelele cu icre din nou în apă. Racii buni de mincat sînt duși la oraș în niște coșuri speciale bine acrisite. Înainte de a fi puși în vânzare sau a lua drumul restaurantelor și cantinelor ei sînt totuși supuși unui examen sanitar.

Dar „producția” cooperativei leningrade-ne are mare căutare și în alte țări. Avioane mari transportă prețioasa încărcătură vie la Paris, Bruxelles, Stockholm etc. Însă nu numai în aceste direcții. Regiunea Kursk, bogată în lacuri și riuri, oferă

La pescuit de racii

racilor leningradeni condiții extrem de favorabile.

Recent, ținutul Donului a început și el să concureze pe acest tărîm Leningradul. Și specia de Don se remarcă, prin mărimea ei. Dar și printr-o altă calitate: se înmulțește foarte repede. Mașini speciale încep acum să transporte racii de Don și în regiunea Kursk. Un transport de 5 200 de exemplare selecționate a făcut astfel recent o călătorie de 800 de kilometri pînă în zona lacurilor „Loknea”, „Strujen” și „Sputnik”.

actualitatea

ATAC LA PEARL HARBOUR

(III)

(Urmare din nr. trecut)

Ofițerii fură convocați în biroul șefului de stat major al grupării de șoc, pe bordul vasului amiral „Akaghi”. „N-am să uit niciodată — își amintește Genda — expresia acestor soldați când au auzit, chiar din gura vice-amiralului Nagumo, planul de a ataca Pearl Harbour-ul. Timp de câteva clipe au rămas cu toții uluiți, apoi au scos, toți o dată, un „ah” de admirație...”

După aceea, Genda le împărtăși toate detaliile planului de atac și le explică care era cel mai mare motiv de neliniște al comandamentului: adâncimea mică a radei de la Pearl Harbour ce putea compromite bombardamentul cu torpile. Cei mai mulți dintre ofițerii adunați acolo erau specialiști în bombardamentul cu torpile. Plecându-se peste macheta insulei hawaiene Oahu și studiind cu atenție configurația locurilor afirmară categoric: „Avem toate șansele să reușim”.

În același timp cerură totuși să li se dea posibilitatea să facă un antrenament intensiv special, adaptat la condițiile particulare de la Pearl Harbour. Și cu același prilej se stabili și ca data atacului să fie fixată la 17 noiembrie, în cazul când începerea ostilităților devenea inevitabilă.

Chiar de a doua zi, în preajma bazei de pe insula Kagoshima începu noua serie de exerciții. Avioanele se înălțau de pe mai multe aerodromuri, se aliniau în formație de luptă deasupra unei coline apoi, ajunse deasupra unei văi, coborau într-un unghi ascuțit. În mijlocul văii virau brusc și se îndreptau cu toată viteza spre țărni, unde țșneau spre ocean la mai puțin de zece metri deasupra valurilor. Și abia atunci reglau și lansau servanții torpilele. Era un adevărat tur de forță pe care, după un număr de antrenamente, echipajele se obișnuiră să-l execute zilnic.

Lacrimi... de recunoștință

În aceste împrejurări statul-major general aprobă în mod definitiv atacul asupra bazei de la Pearl Harbour și-l fixă, irevocabil, pentru ziua de 8 decembrie (7 decembrie după meridianul insulelor Hawaii). Comandamentul marinei hotărî ca gruparea de șoc să se pună în mișcare cu direcția Pearl Harbour către sfârșitul lunii noiembrie. Aplicând această decizie, escadrelle iniția, a doua și a cincea de portavioane se adunară în porturile Sasebo, Toguyama și Kure și începură ultimele pregătiri.

Exercițiile pentru bombardamentul cu torpile continuau fără întrerupere în golful Kagoshima, dar erau făcute... cu bombe obișnuite. Căci, în ciuda grabei pe care o puneau cercurile cele mai agresive ale militarismului nipon de a profita de conjunctura militar-politică care li se părea propice și a dezlănțui un nimicitor „blitzkrieg” naval, torpilele ce trebuiau lansate la mică adâncime nu erau încă gata, iar modificarea corespunzătoare a dispozitivelor de lansare a bombelor la aparatele ce trebuiau să se năpustească asupra bazei americane era în întârziere față de planul stabilit.

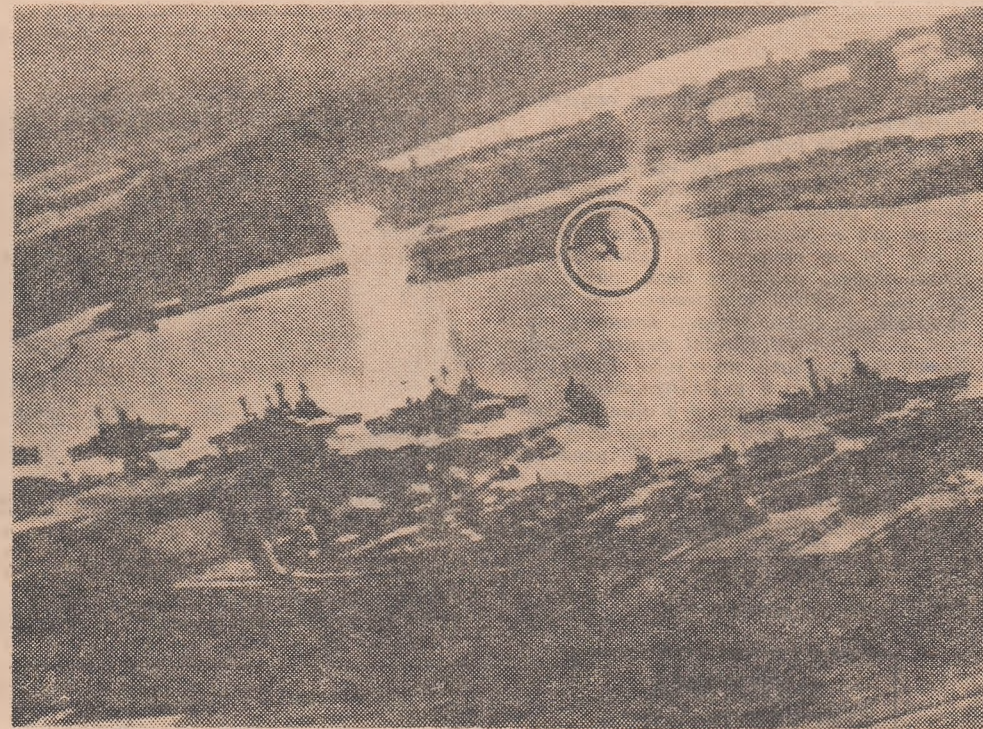
Cu toate acestea, la jumătatea lui noiembrie Genda, care se afla pe bordul portavionului „Akaghi”, ancorat în portul Sasebo, primi niște vești care-l îndreptăriră să creadă că totul avea să fie gata la timp. „Pentru prima oară de când începusem să mă ocup de această operație — povestește actualul general — am vărsat atunci lacrimi. Erau dovada recunoștinței mele față de toți cei care făcuseră eforturi supraomenești spre a dobîndi acest rezultat”. Militaristii japonezi își frecau mâinile, măcelul putea începe.

La 17 noiembrie, comandantii navelor care alcătuiau gruparea de șoc și toți ofițerii acestora se adunară la bordul portavionului „Nagoto”, ancorat în golful Sasebo. Aici li s'astepta o mică surpriză. Când ofițerii convocați se aliniară pe punte, pe catargul principal fu înălțat deodată pavilionul comandantului suprem și în aceeași clipă, însoțit de un grup de ofițeri în uniforme de paradă se ivi surizător amiralul Yamamoto. Izbučni o furtună de o-

vații, pe care amiralul o suportă răbdător. Apoi, apropiindu-se de un microfon instalat chiar în clipa aceea, începu o cuvîntare patetică în care sublinie o dată mai mult necesitatea imperioasă a atacului asupra bazei de la Pearl Harbour.

„Cred că printre dumneavoastră unii sînt contra acestui proiect, dar fără această operație n-am mai putea face războiul și nici să rîvnim la rangul de mare putere. Marina americană este cel mai puternic dușman pe care flota noastră l-a avut vreodată în istoria ei. De succesul acestei operații depinde tot rezultatul războiului...”

Bineînțeles, nimeni nu-l contrazise și amiralul Yamamoto consideră probabil tăcerea cu care fusese ascultat ca un semn

Fotografie luată în timpul atacului. Un bombardier japonez și-a lansat bombe!

al consensului unanim. Încît, după ce termină de vorbit, se retrase cu ofițerii cei mai înalți în grad pentru a proceda la o ultimă consfătuire asupra desfășurării atacului. Mulțumită lui Genda știm că în cursul consfătuirii se discută ce va trebui făcut în cazul când, gruparea de șoc fiind în drum spre Hawaii, convorbirile diplomatice ce continuau la Washington s-ar solda cu un acord.

Se luară măsuri ca amiralul Yamamoto să poată da tuturor portavioanelor ordinul de înapoiere pînă în zorii zilei de 7 decembrie. Tot după mărturia lui Genda, știm, însă, că nici unul dintre participanți nu lua în considerare cu toată seriozitatea această eventualitate. Mai mult, recepționarea și executarea unui asemenea ordin la timpul încă oportun nici n-ar fi fost cu putință.

La 22 noiembrie, portavionul „Akaghi” aruncă ancora în golful Nosapu. A doua zi intră, precaut, în același golf, portavionul „Kaga”, avînd la bord 100 de torpile ce puteau fi lansate în ape puțin adînci. În felul acesta, toate cele 32 de unități ale grupării de șoc se aflau reunite, gata de plecare. În dimineața zilei de 24 noiembrie, comandantii navelor și ofițerii, convocați pe „Kaga”, primiră planul de bătaie întocmit de Genda.

În sfîrșit, a doua zi după amiază, trei submarine de patrulare ieșiră din golful Nosapu și se îndreptară spre largul oceanului sub un plafon de nori negri, vestitori de zăpadă. În 26, în zori, ieși din golf flota de crucișătoare și începu să-și ia în primire serviciul de pază a grupării. Apoi, ridică ancora și grosul acesteia, cu direcția est-est, și 40° latitudine nordică.

Se apropie furtuna

Cerul era sumbru, marea agitată, nervii încordați. La bordul escadreii japoneze, zilele treceau greu, drumul părea nesfir-

șit. Neliniștea tocea nervii; nopțile, fără somn, păreau să nu aibă capăt.

La 2 decembrie, ora 17,30 vice-amiralul Nagumo primi din partea amiralului Yamamoto un mesaj radio, în cod, „foarte, foarte urgent”. Ofițerul cu cifrul citi: „Niitaka — Yama Nobore” (Treceți muntele Niitaka), dar nu pricepu mare lucru. Vice-amiralul Nagumo înțelese, însă, că era ordinul de atac. Zarurile erau aruncate. Japonia se arunca cu bună știință într-o aventură ce avea s-o coste cumplit de scump. Pentru Genda, însă, care pînă atunci fusese încercat de unele șovăieli, mesajul veni ca o eliberare. „Slăbiciunea îmi dispăru numaidecît — povestește acest exemplar tipic al militarismului japonez. Doream atît de arzător ca operația

Prima zi
a războiului
în Oceanul
Pacific

Dar împrejurări independente de voința organizatorilor și a invitaților aveau să le amine.

În zorii cenușii ai zilei de 8 decembrie, după ora Japoniei, și la 7 decembrie, cît se scria la Pearl Harbour, portavioanele și crucișătoarele vice-amiralului Nagumo se apropiară pînă la două sute șaptezeci și cinci de mile marine. Scuturate de o mare agitată, navele aveau provele mult sub apă. Mecanismul atacului, însă, la punct de atîta vreme, funcționa, însă, cu o precizie de ceasornic.

Motoarele avioanelor aliniate pe punți începuseră să duduie. Piloții făceau ultimele revizii. Ochii marinarilor aveau o singură țintă: vasul amiral „Akaghi”, care trebuia să dea ordinul hotărîtor printr-un semnal optic.

Deodată, pavilioanele de pe „Akaghi”, care erau la jumătatea catargurilor, fură înălțate pînă sus și apoi, coborîte numaidecît. Era momentul. Avionul pilotat de comandantul de escadrilă Fukida alunecă cel dintîi spre punctul de decolare...

Moartea vine din cer

Puțin înainte de ora opt, deasupra radei de la Pearl Harbour era liniște și pace. Ca în fiecare dimineață, echipele de serviciu se pregăteau să înalțe drapelul instelat.

Cînd primele avioane se iviră pe cer, marinarii americani nu bănuiră nimic rău. Dar instantaneu se dezlănțui prăpădul. Cel dintîi lovit fu cuirasatul „Arizona”; torpila lansată de maiorul Fukida lovi ținta, străbătu blindajul și explodă în magazia de muniții. Echipajul încercă să inunde magazia pentru a stinge incendiul, dar nu izbuti... deoarece cheia care declanșa sistemul de protecție se rătăcise. Aproape în aceeași clipă fu atins și „Oklahoma”. La ora 8,5 fu rîndul cuirasatului „California”. Lovită de două torpile, nava începu să se incline spre babord. Și în timp ce cei 1546 de membri ai echipajului încercau s-o salveze, pe cheiri grupuri de marinari uluiți trăgeau asupra avioanelor cu arme de infanterie. Căci atacul continua cu o vigoare neslăbită. În scurt timp, piloții japonezi scufundară bătrînul cuirasat „Utah” și avariară „Pennsylvania”. Asta pentru a nu aminti decît de navele principale. Aceași situație catastrofală era și pe aeroporturi; 177 de avioane americane fuseseră transformate în fier vechi. Încît la ora 9,30, cînd ultimul avion japonez își termină de aruncat torpilele, 90% din obiectivele prevăzute în planurile lui Genda nu mai erau decît ruine fumegînde. Flota americană din Pacific fusese aproape nimicită.

La ora 11, ultimul aparat japonez, amintit mai sus, ateriză cu bine pe portavionul lui. Operația Pearl Harbour fusese dusă la bun sfîrșit. Piloții și marinarii puteau să se lase pradă unei bucurii fără margini. Căci bilanțul celei dintîi zile din cele o mie trei sute cincizeci și una de zile de război în Pacific îi arăta: 5 cuirasate, 3 crucișătoare, 3 distrugătoare, un vas-țintă și o navă atelier scufundate, fuță de numai 28 de avioane japoneze și 6 submarine de buzunar pierdute.

În aceeași seară, primul-ministru Tojo anunță în Dietă victoria, aclamat cu un entuziasm delirant și o imensă mulțime se revărsă pe străzile Tokio-ului, cîntînd „Kimigayo”, imnul de stat. Pentru imperialismul japonez părea să înceapă o vîrstă de aur.

*

Dar, se știe, ulterior evenimentele au luat o întorsătură prea puțin propice pentru agresorii de la Tokio. De altfel și „palmaresul” zilei de 7 decembrie 1941 se dovede curînd mult mai puțin strălucitor decît părușe la început. Americanii, care în cursul atacului avuseseră, în afară de pagubele amintite, 2503 morți, izbutiră în câteva luni să readucă pe linia de plutire patru din cele cinci cuirasate scufundate, iar portavioanele — ce nu fuseseră în ziua aceea la Pearl Harbour — le rămăseseră intacte și aveau să joace mai tîrziu un rol important în desfășurarea războiului din Pacific.

Ev. Kondratiev

CINEMA

Uimitorul Rubliov

Acum trei ani, după ce a terminat „Copilăria lui Ivan“, Andrei Tarkovski a anunțat că intenționează să facă un film despre pictorul Andrei Rubliov. Turnarea a început de câteva luni. Procesul de elaborare și pregătire a materialului a fost atât de îndelungat pentru că sarcina pe care și-a propus-o tânărul regizor — câștigătorul premiului cel mare al Festivalului de la Veneția din 1962, cu filmul lui de debut — este realment extrem de dificilă.

Despre Andrei Rubliov — enigmatică și surprinzătoare apariție cu apelurile lui la fraternitate și umanism în epoca tulburătoare a Rusiei feudale, măcinată de lupte intestinale, devastată de invaziile tătarilor și de ravagiile ciumei, se știu foarte puține date. S-a putut stabili în linii mari perioada când a trăit — sfârșitul secolului al XIV-lea, începutul secolului al XV-lea — au fost identificate câteva din localitățile de care e legată creația lui, influențele pe care le-a suferit, nume de dascăli și de ucenici. Prea puțin însă pentru o evocare biografică. De aceea Tarkovski nu s-a

Andrei Tarkovski

putut limita la o reconstituire, deși a făcut o riguroasă muncă de cercetare științifică. El și-a construit filmul nu pe firul unei reconstituiri biografice, ci pe ideea artistului conștiință a societății în care trăiește, aflat în centrul luptelor, al pasiunilor, al problemelor epocii sale, pe ideea raportului dintre artist și popor. „Prin exemplul lui Rubliov, a declarat regizorul într-un recent interviu, vrem să ilustrăm procesul de cunoaștere a lumii care se petrece în sufletul unui artist, să arătăm cum experiența reală, emoțională, îl ajută să-și determine atitudinea față de mediul inconjurător și față de sine însuși“.

Această concepție, pe care a pus-o la baza filmului, cât și puținătatea datelor biografice i-au dat lui Tarkovski o mult mai mare libertate de mișcare. Împreună cu Andrei Koncialovski, el a imaginat o biografie în care îl privește pe Rubliov de pe pozițiile secolului XX, introducând propriile lui idei despre artă, propriile lui concepții. Reurgând la această modalitate autorii nu și-au permis, însă, nimic arbitrar. Așa cum precizează Tarkovski în același interviu, în film, Rubliov nu va face nimic din ceea ce n-ar fi putut face în realitate. Pentru a-și putea îngădui o afirmație atât de categorică, Tarkovski și Andrei Koncialovski au studiat monumentele creației populare orale, o sumedenie de lucrări de istorie, descrieri, au vizitat locurile legate de viața și opera marelui pictor de icoane, s-au consultat cu critici și istorici de artă.

Filmul va fi în alb-negru, pentru ecran lat. Numai la sfârșit se va utiliza culoarea pentru prezentarea lucrărilor lui Rubliov;

va fi astfel un fel de originală expoziție de pictură pe ecran.

Problema interpretelor, care inițial părea simplă, intrucit nu există nici o iconografie care să reproducă trăsăturile lui Andrei Rubliov, s-a dovedit foarte dificilă. În intenția autorilor, Rubliov este un om interior foarte tare, nervos, viu, plin de temperament. Dar exterior, el se manifestă cu rezervă, tăcut, absorbit de planurile și gândurile lui. Seninătatea operelor lui provine din concepția lui armonioasă despre lume. Seninătatea aceasta îi cere însă mari eforturi. Acest dezacord între conduita lui interioară și cea exterioară se va vădi în multe scene de film, ceea ce va cere din partea interpretului o mare forță de expresie.

După multe probe, alegerea autorilor s-a oprit asupra lui Anatoli Solonițin, actor de la teatrul din Sverdlovsk, care își face astfel debutul în cinema. Alți interpreți: Ivan Lapikov, Iuri Nikulin, Mihail Kononov, Nikolai Sergheev și Nikolai Burliaev, interpretul micului Ivan din primul film al lui Tarkovski.

Ca și în „Copilăria lui Ivan“, imaginea este semnată de talentatul operator Vadim Iusov.

Iulia Scutaru

● Pavel Rusanov, regizor la Studioul central de filme documentare, a realizat lung metrajul documentar „Serghei Esenin“, cu prilejul dublei date comemorative din anul acesta: 70 de ani de la nașterea și 40 de ani de la moartea poetului. El a utilizat o iconografie impresionantă: peste 400 de fotografii inedite, secvențe autentice, discursuri ale lui Esenin înregistrate pe discuri. Filmul este conceput ca o confesiune lirică a poetului, care scria: „Versurile mele, povestiți-mi domol viața...“

● Halterofilul Leonid Jabotinski și excepționalul lui rezultat de la Tokio sînt eroii documentarului „Un zaporogean în Olimp“, turnat în Studioul ucrainean de filme documentare.

Brigitte Bardot dixit

În preajma premierei pariziene a ultimului film al lui Louis Malle în care, împreună cu talentata și nu mai puțin celebra Jeanne Moreau, are unul din cele două roluri principale, Brigitte Bardot a acordat corespondentului din capitala Franței al publicației „Les Nouvelles de Moscou“ un interviu din care spicim: **Ziaristul** — Sinteți foarte populară în Uniunea Sovietică. Spectatorii sovietici au văzut două filme de-ale dumneavoastră.

Brigitte Bardot — Care? Mă interesează.

Ziaristul — „Babette pleacă la război“ (B—B—Ah, bine). Iar după aceea „Adevărul“.

Brigitte Bardot — Ei da, asta îmi place mai mult.

Ziaristul — În U.R.S.S. mi s-au pus nenumărate întrebări despre noul dumneavoastră film „Viva Maria“.

Brigitte Bardot — Sper ca „Viva Maria“ să ruleze la Moscova. Ar fi grozav.

Ziaristul — Ați putea să-mi povestiți în câteva cuvinte subiectul din „Viva Maria“.

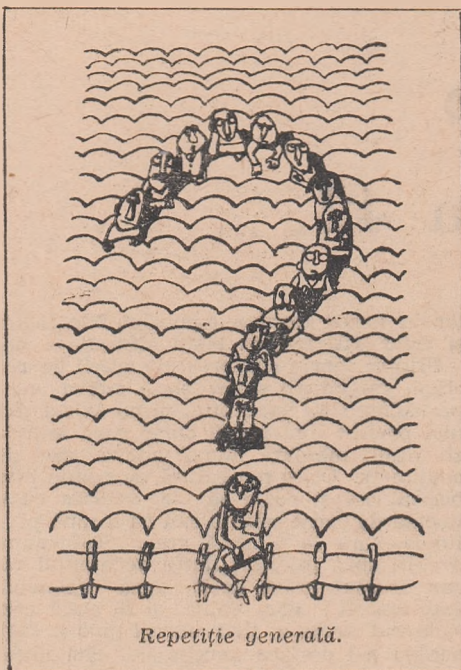
Brigitte Bardot — „Viva Maria“ este o aventură amuzantă care se petrece la începutul secolului, într-o țară imaginară din America latină. Două fete se întilnesc. Una e cîntăreață și dansatoare într-un café-concert ambulant. Cealaltă e fiica unui anarhist irlandez care toată viața a aruncat în aer poduri și case — și e anarhistă la rîndul ei.

Ziaristul — Cine o interpretează?

Brigitte Bardot — Eu (Rîde în hohote). Așa încît e obișnuită să umble îmbrăcată băiețește, să facă război, să fugă, să se ascundă etc. E căutată de toate polițiile din lume. Printr-un concurs de împrejurări ajunge să se adăpostească în furgonul cîntăreței-dansatoare (Jeanne Moreau). Și cum aceasta tocmai își pierduse partenera, care murise, se gîndește s-o învețe pe noua venită să cînte. Și mă învață. Aici începe comicul, pentru că la început eu nu știu să merg, nu știu să mă comport ca o femeie, obișnuită cum sînt numai cu pustietatea...

Apoi în țara în care ne aflăm are loc o mică răscoală. Într-o zi sîntem martore la o scenă crudă: niște oameni care-l fac să sufere pe alți oameni de-ai lor. Îi trag după ei cu frînghii petrecute în jurul gîtului sau îi leagă de cai. Atunci eu, care sînt obișnuită să minuiesc pușca și pentru că spectacolul mă revoltă, îmi iau arma și trag în conducătorul celor... răi. Sîntem făcuți prizonieri și duși într-o hacienda. Sîntem convingși că n-o să mai vedem lumina zilei. Dar eu și cu Jeanne îl cucerim pe capul statului și profităm

de situație ca să-i eliberăm și pe ceilalți. Ce mai, o întreagă comedie! Și, bineînțeles, un happy end. Cred că-i foarte amuzant.

Repetiție generală.

MUZICĂ

Corurile rusești

Capela corală condusă de prof. Alexandr Sveșnikov a făcut un turneu în Italia, despre care gazetele s-au exprimat în termeni superlativi. De altfel și publicul românesc a avut prilejul să aplaude perfecțiunea artei acestui colectiv. Dar nici formația corală dirijată de A. A. Alexandrov nu e mai puțin celebră. După cum Capela corală rusă a lui Alexandr Iurlov, Corul popular din Ural, Corul din Omsk au poposit și ele pe diferite meridiane, răspîndind faima binemeritată a corurilor rusești. Cîntece din repertoriul lor ca „Mare slăvită, Baikal“, „Dubinuşka“, „Volga, Volga“, „Ei uhnem“ și altele au devenit un fel de simbol al forței și dragostei de libertate a poporului rus, care și-a compus melodiile aspre și bogate în lupta cu vitregele condiții naturale și sociale.

Recent, Capela corală republicană rusă dirijată de Alexandr Iurlov a dat la Moscova o serie de concerte socotite ca un mare eveniment artistic. În program au figurat cîntece de Gheorghî Sviridov, ale cărui compoziții corale se bucură de o unanimă apreciere. Muzica lui Sviridov se remarcă prin armonii bogate, prin respirația sentimentelor omenești. Ea se inspiră din creația folclorică, de la care a preluat cantabilitatea, vigurozitatea.

Sviridov a pus pe note creații literare celebre — începînd cu „Suflete moarte“ a lui Gogol, compoziție plină de originalitate și dramatism și terminînd cu versuri lirice ca acelea ale lui Serghei Esenin. Cîntece pe versuri de A. Prokofiev, S. Orlov, Oratoriul patetic la care și-a dat contribuția cîntărețul-actor Alexandr Vedernikov, au completat acest program viu aplaudat de public.

TEATRU

„Livada“ fără suspine și în pas de mazurcă

Intervievat, acum cîtva timp, în legătură cu montarea piesei „O lună la țară“ de Turgheniev la teatrul din Guildford, marele regizor și actor englez sir Michael Redgrave a declarat: „Astăzi ai succes sigur numai cu piesele lui Cehov. Noi a trebuit să renunțăm, însă, la ele pentru că aproape toate se joacă la Londra. De aceea am ales „O lună la țară“ — cea mai cehoviană dintre piesele nescrise de Cehov“.

Adevărul acestei afirmații este mereu confirmat. La Paris, așa cum am arătat într-un număr anterior, „Théâtre Moderne“ a impus „Livada de vișini“ printre cele mai bune spectacole ale stagiunii pariziene.

În altă mare capitală europeană, Roma, „Teatro Stabile“ s-a deschis tot cu „Livada de vișini“. Creatorul spectacolului, celebrul regizor de film și teatru Luchino Visconti, este un bun cunoscător al literaturii cehoviene. Acum cîtiva ani tot Visconti a pus în scenă „Trei surori“, care a avut un mare răsunset în viața teatrală italiană. În noul spectacol a urmat aceeași concepție, demitizînd, demascînd, încercînd să facă concret inefabilul, refuzînd o interpretare elegiacă și propunînd în schimb una strălucitoare, caricaturală și feerică, burlescă chiar. Dirijate de el, personajele trăiesc o tragedie involuntară, de care nici nu sînt conștiente. Regia lui Visconti subliniază, amplifică aspectele comice și strălucitoare ale piesei, insistînd mai mult pe spectaculos decît pe atmosferă. Această viziune este, de altfel, foarte în spiritul lui Cehov care, după cum știm, afirma că „Livada de vișini“ e o comedie.

Echipa de interpreți numără personalități ca Rina Morelli, Paolo Stoppa, Tino Carraro, Sergio Tofano, Massimo Girotti etc.

În legătură cu acest spectacol ni se pare semnificativ comentariul făcut de criticul teatral al ziarului „Paese Sera“ după premieră: „Niciodată n-am văzut atîtea lucruri frumoase într-un singur teatru; cauza e Cehov“.

● Teatrul „Romen“ din Moscova a prezentat premiera „Legendă țigănească“, o poveste romantică în trei acte, scrisă de M. Orlovskaja și E. Evdokimov pe motivele folclorului țiganilor unguri. Interpreții sînt în cea mai mare parte tineri actori care au absolvit studioul teatrului.

● Teatrul „V. Kingisepp“ din Tallin și Teatrul de dramă al R.S.S. Letone au făcut schimb de scene. Pe bulevardele din Riga afișele anunță repertoriul oaspeților din Estonia, iar afișierele de teatru din Tallin pe acela al vecinilor letoni. Aceste turnee reciproce se înscriu în programul de manifestări consacrate Lunii teatrului, organizată în republicile baltice.

Pe lângă Palatul de cultură al salariaților din comerț din orașul Lvov funcționează un teatru-studio care pune în scenă piese din repertoriul de mare circulație universală. Ultima premieră a fost „Omul bun din Siciuan“ de Bertolt Brecht. Moment din spectacol.

ZOOLOGIE

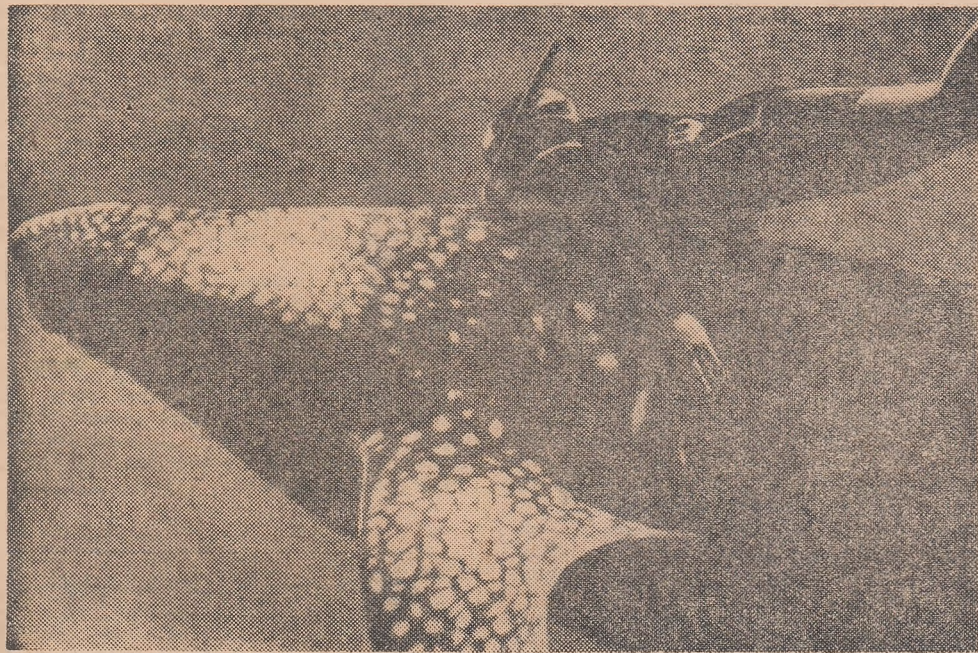
Asasinii bîntuie pînă la paralela 42

Nu există pe lume animale mai variate ca dimensiuni, aspect și obiceiuri decât rechinii. Din cele 250 de specii identificate, unele ating 20 de metri lungime și cîntăresc 15 tone, pe cînd altele nu măsoară decît 15 cm. Rechinii trăiesc uneori pînă la 1500 de metri adîncime, dar alteori chiar cei mari se aventurează în ape de abia 30 cm; ba au fost văzuți aruncîndu-se și pe mal după o pradă mirosită din larg. Și se întimplă să nu respecte nici bariera apelor dulci, pătrunzînd mulți kilometri în estuarele fluviilor. Astfel, acum cîțiva ani, niște exemplare mai îndrăznețe nu s-au sfiit să înainteze circa 20 de kilometri pe Tamisa în căutare de resturi alimentare.

Formele și culorile lor sînt tot atît de diferite. Unii seamănă neapuse de mult cu tonul, alții cu peștii reprezentați pe stam-

lor în lacuri închise, cum sînt Nicaragua și chiar Titicaca, cu toată altitudinea lui.

Printre foarte numeroasele specii de rechini, specialiștii diferențiază cîteva mai periculoase. Se pare, însă, că nu există nici una perfect inofensivă, chiar dacă indivizii adulți măsoară numai cîteva zeci de centimetri. Orice mușcătură de rechin este periculoasă și poate să se soldeze cu o bucată de carne mulsă sau cu o rană profundă, care se vindecă greu. Totdeauna arcul spre interior, dinții rechinului nu dau drumul prăzii decît dacă animalul este omorît; dar chiar și în acest caz, cadavrul trebuie tîrît uneori pînă la mal pentru a-i desface maxilarele, căci altfel hemoragia rezultată ar putea atrage specimene mai mari. Nu există însă nici o specie de rechin care să atace sistematic omul, iar în cadrul fiecăreia comporta-

O situație cît se poate de neplăcută. Mai e nevoie să argumentăm și de ce?

pele japoneze: au un cap mare, rotund, cu mustați, pielea marmorată și sînt lipsiți de aripioara dorsală. În Atlanticul de Nord 6-au pescuit țipari uriași și, de asemenea, pești ciocan, pești fierăștrău sau alții ca niște delfini de culoare albastră închisă cu picățele albe, care s-au dovedit toți a fi rechini în lege. Singura lor trăsătură comună este dențiția așezată într-un arc de cerc care-i deosebește de toți ceilalți pești. Inotătoarea dorsală neconstituind un caracter distinctiv, dat fiind că pe de o parte nu toți rechinii o au și pe de alta nu toți peștii astfel împodobii sînt rechini!

Voracitatea rechinilor este nespuse de mare și complet lipsită de discernămint. Ei înghit tot ce le iese în cale: pești și pînă, oameni și cutii de conserve, elice de nave și crustacee. Se înfruptă desigur și din sînginienii lor, dar numai dacă sînt proaspeți.

În fine, ei bîntuie în toate oceanele și mările, fiind extrem de periculoși în Marea Roșie și Golful Persic. S-a putut totuși delimita o zonă a rechinilor între 42 de grade latitudine nordică și sudică și în tocmi un calendar al atacurilor lor: mai-octombrie în emisfera nordică, între paralele 21 și 42 și noiembrie-aprilie, în jumătatea opusă a globului la aceleași latitudini. În fișa cuprinsă între cele două paralele de 21° rechinii atacă tot anul. Aceste limite și date nu au însă decît o valoare statistică. Un rechin poate foarte bine să atace și în luna decembrie, pe frig, la 50 de grade latitudine nordică, dacă e cumpulit de infometat sau dacă face parte dintr-o bandă condusă de un „asasin” inveterat. În repete rînduri s-a dovedit că se poate pune capăt unei succesiuni de atacuri omorîndu-se conducătorul „bandei”.

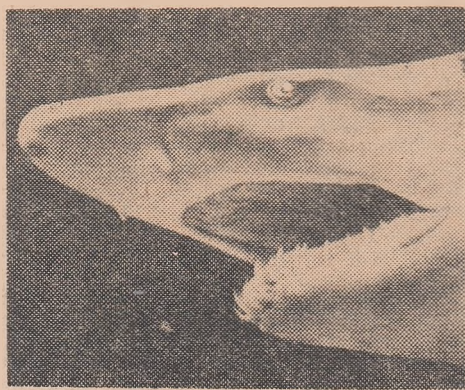
Vertebrata din clasa Selacienilor și ordinul Pleurotremelor, rechinii sînt niște fosile vii care au supraviețuit, probabil, datorită ferocității și agilității lor. În straturile de acum 50 milioane de ani s-au găsit resturi fosile identice cu unele din speciile astăzi în viață. S-ar părea că au dispărut doar speciile cele mai mari, care aveau aproape 30 de metri lungime. Liniile rechinilor poate fi urmărită pînă acum 250 milioane de ani, dar ea n-a fost încă stabilită definitiv. Această persistență de-a lungul epocilor explică desigur și prezența

mentul poate diferi de la un individ la altul, ca și la ciîni.

Vînătorii încercați consideră rechinul un animal laș, care atacă totdeauna pe la spate și care se adună în bande tocmai pentru a-și face curaj. Foarte des el simulează doar un atac: se aruncă înainte, apoi, în ultima clipă, evită omul; e limpede că omul îl impresionează. Mai tîrziu, brusc, nu se știe de ce, rechinul se nervează, inotul devine sacadat, strînge cercul în jurul omului. În acest caz vînătorul trebuie să iasă imediat din apă, căci dacă rechinul s-a hotărît să atace, el este cel mai puternic și atunci omul nu i se poate opune nici chiar cu pușca submarină. Răniți, unii rechini nu revin la atac, dar, în schimb, devin periculoși pentru ceilalți scufundători pe care-i întîlnesc în cale.

În general, scufundătorii — pescuitori de perle și sifide, vînători submarini ori cercetători — nu se tem prea mult de rechini, dar respectă cu strictețe anumite reguli de precauție. Ei susțin că accidentele sînt extrem de rare, dacă ești foarte atent, pentru a nu fi luat prin surprindere și dacă, în caz de atac, nu-ți pierzi capul, continui să observi animalul și ieși cît mai repede și liniștit din apă. La nevoie, unii au tras cu arma, bazîndu-se pe „prostia” animalului, care nu face nici o asociație între săgeată și omul din apropiere; rechinul rînit, plonjează ducîndu-se să se frece de corali, încercînd să-și scoată săgeata. Singurul lucru care-i pune la respect este cadavrul unui congener, care emană unul din cele mai insuportabile mirosuri întîlnite pe pămînt. Cunoscînd acest fenomen, indigenii din Noua Guinee pescuiesc rechini vii și le bagă în gură un fel de măciucă prevăzută cu cuie și impregnată cu otravă. Animalele nu pot scuipa aceste pilule mortale și succumbă după o agonie de mai multe zile. Cadavrele lor tîn luni de zile pe ceilalți departe de coaste.

Analizîndu-se în laborator substanța care degajă acest miros, s-a constatat că este vorba de acetat de amoniu. Asociînd-o cu acetat de cupru și un colorant pe bază de anilină, s-a ajuns la un produs „izgonitor de rechini” care s-a dovedit a fi eficient în multe cazuri. Totuși soluția nu este radicală, căci rechinul plecat la vînatore pare să aibă un simț olfactiv temporar diminuat. În plus, oricît ar fi de

Rechinul nu rămîne niciodată știrb; dacă cumva pierde un dinte, îi crește imediat altul în loc.

concentrat, acetatul conținut într-un săculeț nu poate acoperi nici pe departe o zonă atît de mare ca un cadavru de rechin. Asasinul mărilor este vînat destul de mult (circa 450 000 de tone anual), pentru că ficatul de rechin conține mari cantități de vitamină A, iar carnea este folosită la fabricarea făinei de pește.

Gheorghe Bokov
Candidat în științe

NAVIGAȚIE AERIANĂ

În ciuda furtunii

Se știe că furtunile pot crea adeseori primejdii pentru avioane. O furtună puternică poate zguduî și arunca în toate direcțiile, în sus și în jos, chiar aparatele cele mai moderne, punînd echipajele de zeci de ori într-un minut, în starea de imponderabilitate sau făcîndu-le să încerce neplăcuta senzație că greutatea corpului li se dublează.

Dar să ne imaginăm un curent care precipită avionul într-un abis aerian, în timp ce piloții fac eforturi disperate să păstreze altitudinea. Din cauza frecării cu miliardele de picături de apă sau cristale de gheață, aparatul este supus unei tensiuni de mai multe milioane de volți! Fiecare secțiune a delicatei mașinării — extremitățile aripilor, deriva, antena — scoate adevărate jeturi de scînteie. Descărcări electrice cu lungimi de zeci de centimetri lunecă cu scilpuri albastre, fantomatice, de-a lungul geamurilor postului de comandă. Puterea acestui fenomen, care întreprinde legătura telegrafică cu solul, poate atinge un număr impresionant de kilowați, fără să mai vorbim de faptul că tensiunea electrică încordează la maximum nu numai nervii, ci întreg organismul piloților, că descărcările îi orbesc, îi împiedică să controleze tabloul de bord cu complicata și atît de necesara aparatură pentru securitatea navigației aeriene.

Pentru a zbura pe orice vreme, pentru a respecta cu strictețe orarul, aviatorii trebuie să știe cum să ocolească furtunile, în care regiune pot naviga fără primejdii.

De rezolvarea acestei dificile probleme se ocupă de mai multă vreme echipajul avionului „Tu-104 B”, un aparat cu destinație specială, al Institutului de cercetări al aviației civile a U.R.S.S., înzestrat cu o modernă aparatură geofizică și hidrometeorologică. Echipajul avionului — care este un adevărat laborator științific zburător pentru studierea norilor de furtună — a efectuat pînă acum numeroase zboruri experimentale, înregistrînd toate divinitățile marilor perturbații atmosferice, cu toate fenomenele care le caracterizează. Un fulger are în medie o lungime de cîțiva kilometri, dar cercetătorii de pe „Tu-104 B” au putut observa și fulgere de 50 km, iar într-o zi ecranul instalației radar a înregistrat chiar unul de 150 km! În același timp, ei au ajuns la concluzia că cei mai violenți curenți aerieni se ascund întotdeauna în interiorul norilor de furtună.

N-au fost rare cazurile cînd pilotul V. Popov, unul din cei mai buni piloți de cercetare ai institutului, nu și-a putut stăpîni aparatul în apropierea norilor de furtună. În loc să zboare orizontal, avionul ba începea să urce cu o viteză de cîteva zeci de metri pe secundă deși manșa era împinsă la maximum, ba începea să cadă în picaj deși manșa era manevrată invers.

În felul acesta a fost inaugurat un nou capitol în cercetarea marilor deplasări de aer din apropierea furtunilor. Pînă de mult se credea că la înălțimea de 8—10 km piloții nu mai au de ce să se teamă de capriciile vremii deoarece în zona aceasta a atmosferei nu există precipitații, nori, rafale de vînt. Cercetările făcute de specialiștii sovietici au stabilit, însă, că norii de furtună pot atinge altitudini de 15—16 km; mai mult, că avioanele pot suferi șocuri din cauza unor pulețaji curenți pe cerul totuși senin și la mari înălțimi chiar. Circulația acestor curenți a fost stabilită, trecută pe hărțile sinoptice și navigația aeriană sovietică a căpătat un plus de siguranță.

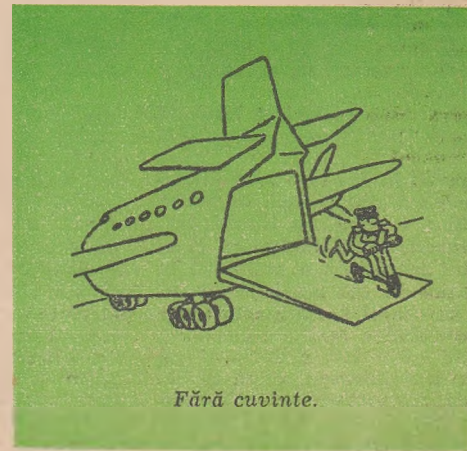
Investigațiile laboratorului zburător au

S

știința

mai stabilit că zona primejdioasă a norilor de furtună cu cîmpuri electrice intense, în care iau naștere fulgerele și în care circulă curenți puternici, nu reprezintă decît o mică parte a norilor, numită „nucleele de furtună”. Aceste nuclele, căci pot exista mai multe asemenea zone într-un singur nor, sînt depistate de instalații radar montate la bordul avioanelor, de goniometre și de instalațiile radar meteorologice-panoramice aflate la sol.

Aviatorii și meteorologii sovietici își continuă cercetările asupra norilor de

Fără cuvinte.

furtună. Ei le verifică minuțios structura, stabilesc distanțele la care trebuie evitați sau în care zonă a lor se poate pătrunde fără primejdii. În același timp, în U.R.S.S. au fost realizate și supuse probelor noi aparate și instrumente avertizoare iar echipajele primesc recomandări de decolare pentru securitatea zborului în împrejurările cele mai neprevăzute.

FIZICĂ ATOMICĂ

O nouă ipoteză

Academicienii A. Saharov și I. Zeldovici au elaborat recent o nouă ipoteză despre structura particulelor elementare. Astfel, ei afirmă că atît noua particulă cu o sarcină de trei ori mai mare decît a protonului, descoperită nu de mult, cît și protonul, neutronul și multe alte particule sînt compuse din patru subparticule și o anti-subparticulă. Aceasta din urmă reprezintă centrul de atracție care reține subparticulele, deși acestea se resping reciproc.

În ultimul an și jumătate fizicienii de pretutindeni au fost tot mai mult cîștigați de ideea că protonul, neutronul și cîteva alte particule sînt alcătuite din trei părți. Aceste părți componente au primit numele de subparticule. Și cu toate că n-au fost încă descoperite pe cale experimentală, teoreticienii au reușit totuși să explice, cu ajutorul lor, multe însușiri importante ale particulelor atomice.

Teoria subparticulelor se împiedică, însă, de unele dificultăți, printre care și de aceea că subparticulele sînt presupuse a avea proprietatea de a se respinge. Cum se poate explica, însă, faptul că ele nu se împrăștie în diverse direcții. Ce forță le reține?

Ipoteza celor doi oameni de știință sovietici pare să soluționeze această dificultate. „Dacă presupunerea noastră e corectă, subliniază A. Saharov și I. Zeldovici, înseamnă că protonul, neutronul, prima particulă-rezonan și altele au o structură interioară similară: patru subparticule și o antisubparticulă”.

ASTRONOMIE

„Giganții” și „piticii” zorilor purpurii

Pe timp senin, din clipa cînd Soarele începe să se apropie de orizont, cerul capătă mai întii reflexe galben-aurii care, apoi, devin roșietice. Fișa de cer de deasupra Soarelui pare transparentă. Înaintea răsăritului lucrurile se petrec exact invers. Fenomenul descris este bine cunoscut de oricine și poartă numele de crepuscul.

Privind cu încintare aceste jocuri de lumină, omul și-a pus adesea întrebarea: cine le pricinuieste? Pînă nu de mult știința a cunoscut doar ipoteze, neverificate practic, în legătură cu fenomenul crepusculului. Inițial se credea, de pildă, că aerosolul din atmosferă care determină proprietățile optice ale acestuia s-ar compune din particule de proveniență terestră purtate pînă în straturile superioare de curenți de aer ascendenți. Mai tirziu s-a spus că ar fi vorba de un praf meteoritic, iar foarte recent savantul american H. Junge a afirmat că particulele solide ale

Amurg.

aerosolului ar putea proveni și din reacțiile chimice care au loc în straturile înalte ale atmosferei.

Profesorul sovietic Gheorghe Rosenberg a căutat să se apropie de dezlegarea acestei enigme folosind o cale care pînă la el nu a mai fost urmată de nimeni. El a studiat fotografiile făcute de cosmonauții sovietici. Și iată ce a observat.

Fotografiile făcute de Valentina Nikolaeva-Tereșkova, de la bordul navei cosmice Vostok-6, arată limpede pe fondul aurorei două fișii întunecate ce se întind de-a lungul conturului planetei noastre pe o distanță de câteva sute de kilometri. Sînt umbra straturilor de aerosol din atmosferă aflate la o înălțime cuprinsă între 11 și 19 km. Fotografii similare a obținut și cosmonautul Konstantin Feoktistov. Și pentru că aceste din urmă fotografii sînt colorate, se vede că straturile au în lumină nuanțe albastre, iar la orizont par albicioase. Această constatare este extrem de importantă pentru specialiști, deoarece după culoarea straturilor ei pot determina dimensiunile particulelor, iar după intensitatea lor concentrația particulelor în funcție de altitudine. Prof. Rosenberg a stabilit că pe fotografiile ambilor cosmonauți apar aceleași straturi

de particule. Ba, mai mult, el a demonstrat că aceste straturi determină crepusculul iar proveniența lor are o strînsă legătură cu activitatea vulcanică. În sfîrșit, observațiile făcute în Cosmos au dovedit că particulele care alcătuiesc stratul ce produce feericele amurguri și aurore au dimensiuni de circa un micron.

Datele obținute de prof. Rosenberg corespund întru totul cu măsurătorile făcute pe altă cale de savantul american H. Junge, care a cules particule din stratosferă cu ajutorul unor avioane și aerostate.

Și acum câteva amănunte despre particulele de aerosol de la circa 20 de kilometri înălțime. Ele se împart în trei grupe. Cea dintîi cuprinde particulele mai rar întîlnite, numite și gigantice, deoarece au dimensiuni de peste un micron. După părerea lui Junge, ele au o origine meteoritică, ceea ce corespunde, de altfel, și cu calculele teoretice care au arătat că cea mai mare concentrație de praf meteoritic există între 10 și 20 de kilometri. În grupa a doua au fost incluse particulele de proveniență terestră, cu o rază mai mică de o zecime de micron. Și acestea sînt foarte puține. Cele mai numeroase, în proporție de 99 la sută, sînt particulele cu raze cuprinse între un micron și o zecime de micron. Din analiza chimică a lor a rezultat un fapt surprinzător, anume că principala parte componentă a particulelor de aerosol din stratosferă este sulful, aflat sub formă de sulfați de amoniu. Junge crede că aceste săruri s-au putut forma datorită reacțiilor chimice din stratosferă.

În legătură cu particulele din grupa a treia, prof. Rosenberg opinează că ele ar servi drept nucleu de condensare la declanșarea unui fenomen foarte rar întîlnit, anume norii de irizație la o înălțime de circa 25 de kilometri.

GEOLOGIE

Continentele „înoată”

Nimic pe lume nu părea mai stabil decît continentele. Dar iată că I. Elanski de la Institutul de cercetări științifice al industriei petrolifere din Kuibîșev afirmă că ele se deplasează, ce-i drept foarte încet — cîțiva centimetri într-un secol — pe oceanul subteran.

Iată ipoteza sa. După cum se știe, Pămîntul este constituit dintr-un nucleu central, din manta, în a cărei parte exterioară predomină rocile numite peridotite, și din scoarță cu paturile: bazaltică, granitică și de roci sedimentare. Toate aceste învelișuri au luat naștere pe măsură ce se răcea Pămîntul. La 50—70 de kilometri adîncime, ionii de hidrogen și de oxigen au dat vaporii de apă care au început să-și croiască drum, prin fisurile din peridotite, spre scoarță, unde, la presiuni și temperaturi mai scăzute s-au transformat în apă. Cantitatea de apă continuînd să crească prin alimentarea de către vaporii sub presiune sosiți din manta, la un moment dat, după ce rocile se îmbibaseră ca un burete, s-au produs niște rupturi uriașe în pătura granitică. Răbufnind prin ele, apa a ajuns la suprafața Pămîntului și a dat naștere oceanului străvechi, redus ca suprafață și volum. Dar cu aceasta nu s-au terminat încă „aventurile” apelor captive. În subteran, ele au dizolvat diverse substanțe, acizi și baze, care au erodat rocile. Cu timpul oceanele de la suprafață s-au completat din acest rezervor, fapt care explică de ce apa lor conține atîtea elemente și compuși chimici. Concomitent, prin coroziune, apele au pătruns și sub continente, formînd la 10—13 km adîncime, între paturile de bazalt și de granit, o hidrosferă. Acționînd ca un fel de filtru, bazaltul a lăsat fracțiunile gazoase din hidrosferă să se ridice la suprafață, dar a oprit particulele de metal, mică și asbest. Pînă la urmă acestea au constituit un ecran dens și rezistent, care a apărut continentele de acțiunea corozivă a hidrosferei subterane.

Ipooteza de mai sus se bazează pe absența paturii granitice în fundul oceanelor și pe modificarea bruscă — dovedită de cercetările seismice — a proprietăților materialelor tocmai la adîncimea la care s-ar afla hidrosfera subterană.

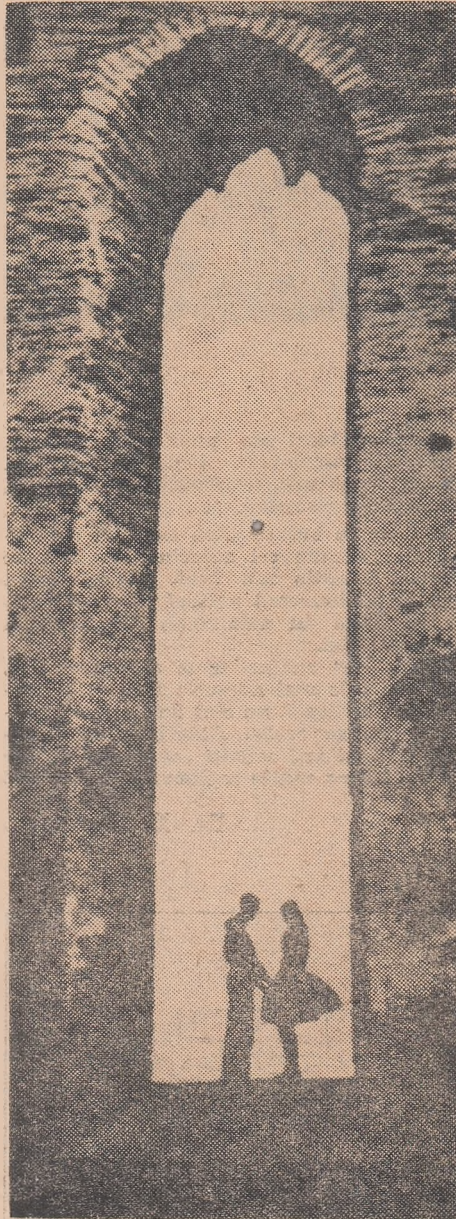
BIOLOGIE

Calorii, silueta și puțină matematică

Ce este viața? Este o întrebare la care se pot da nenumărate răspunsuri. În cele ce urmează ne vom ocupa, însă, de un aspect ce decurge din caracterizarea fă-

cută de biologi: viața este o cheltuială și un consum continuu de energie. Tradus în limbajul caloriilor, înțelesul afirmației este binecunoscut mai cu seamă de cei care aspiră la o siluetă trasă prin incl. Dacă am ajuns să cunoaștem, însă, destul de bine numărul de calorii conținut de „combustibilul” nostru cel de toate zilele, sîntem mai puțin informați asupra modului în care ne cheltuim energia. În acest caz, cele mai savante calcule și cele mai cumplite sacrificii pentru reducerea excesului de greutate sînt inutile.

Cu ajutorul datelor ce urmează, extrase dintr-un ciclu de articole publicate de prof. G. Petrovski în revista „Nauka i

Dialog liric: 112 kilocalorii/oră

„jizni”, putem calcula cu destulă precizie cantitatea de energie pe care o cheltuim în 24 de ore. Trebuie să amintim, în prealabil, că în această unitate de timp omul cheltuiește o cantitate constantă de energie (prin metabolismul bazal și pentru asimilarea alimentelor) de aproximativ 1870 de kilocalorii, și una variabilă (cheltuită pentru muncă, deplasări și alte activități). Munca intelectuală și modul de viață sedentar nu cer, îndeobște, o cheltuială de energie mai mare de 2500 de kilocalorii în 24 de ore. Cei care prestează munci fizice de greutate mijlocie cheltuiesc în medie 3200 de kilocalorii, iar cei din sectoarele de muncă grea 4000 de kilocalorii și chiar mai mult.

Pentru exemplificare să alegem o activitate cum e, de exemplu, mersul care, în diferitele lui variante, s-ar părea că nu prezintă diferențe mari sub raportul cheltuielii de energie. Datele de mai jos, exprimate în kilocalorii/oră, la o greutate de 70 kg, ne demonstrează însă contrariul:

- mersul încet, plimbare . . . 140
- mersul la serviciu 290
- mersul pe loc drept cu o viteză de 50 m pe minut (3 km/oră) 214
- idem, cu o viteză de 70 m pe minut (4,2 km/oră) 281
- mersul pe o stradă pavată, cu o viteză de 94—100 m pe minut 445-525
- mersul pe drum de sanie . 372-384

Dar cheltuim energie chiar și în starea de repaos. Căci în acest timp inima, rinichi, aparatul respirator și alte sisteme ale organismului uman continuă să funcționeze. În timpul somnului, de exemplu, cantitatea de energie cheltuită e egală cu 65—77 (valoarea acestor cifre e indicată mai sus), iar în condiții de odihnă acasă, cu 85—106 calorii. Igiena personală (spălătul, îmbrăcatul) necesită 102—144 de kilocalorii pe oră, mai puțin decît lectura sau învățatul acasă (92—112).

Diversele activități casnice sînt însoțite

de o irosire de energie uneori apreciabilă. De exemplu:

- cusutul, croșetatul . . . . . 95—111
- spălătul vaselor, călcatul rufelor . . . . . 129—144
- stergerea prafului, măturătul . . . . . 167—180
- spălătul rufelor, al dușumelei . . . . . 200—270

Și acum, câteva exemple din activitatea profesională, intelectuală și fizică:

- scrisul (compuneri, scrisori) . 90—112
- dactilograficarea . . . . . 90—144
- munca într-un laborator științific . . . . . 120—140
- ținerea unei prelegeri . . . . . 140—270
- munca la strung, freză etc . 160—370
- munca la forjă . . . . . 250—420
- transportul manual al cărămidizilor . . . . . 450—480

Un calcul elementar ne ajută să aflăm cantitatea de energie cheltuită pentru diferite activități. Înmulțim timpul necesar prestării lor cu indicele respectiv din tabele: dacă toaleta de dimineață, de exemplu, ne-a răpît 40 de minute (0,7 ore), iar indicele acestei activități e egal cu 102, rezultatul, 71, exprimă valoarea energiei cheltuite. În felul acesta, un om cu un mod de viață sedentar și cu o muncă intelectuală poate constata că în 24 de ore cheltuiește, în medie 2100 de kilocalorii. Așadar, cei ce țin la siluetă trebuie să cunoască cîte kilocalorii conține rația alimentară și să renunțe la micile — sau marile! — delicii culinare. Sau să cheltuiască energia cu mai multă generozitate!

ȘTIINȚĂ DISTRACTIVĂ

1. „Te va iubi” în suahili

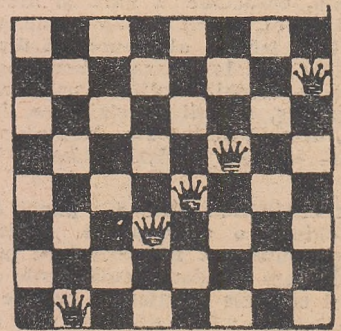
Citiți cu atenție cele câteva propoziții în limba suahili, însoțite de traducerea românească:

atakupenda = el te va iubi
nitawapiga = eu îi voi bate
atatupenda = el vă va iubi
anakupiga = el te bate
nitampenda = eu îl voi iubi
unawasumbua = tu îi enervezi

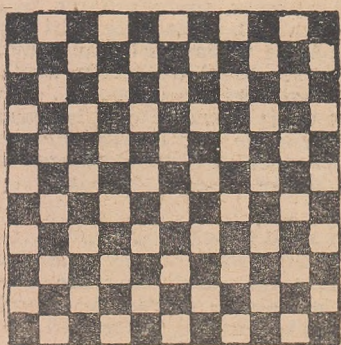
Și acum traduceți în limba suahili:
tu îi vei iubi
eu îl enervez

2. Cinci regine

Pe o tablă de șah pot fi amplasate cinci regine în așa fel încît ele să bată toate cele 64 de pătrate ale tablei. Problema are 4860 de soluții. Vă prezentăm una din ele:

Iar acum închipuiți-vă o tablă de 11x11 pătrate și încercați să amplasați cele cinci regine în aceleași condiții: toate cîmpurile să fie bătute (problema are de asemenea mai multe soluții).

Găsiți răspunsurile în pag. 10-a

Consult

E BINE SĂ ȘTIȚI

Prea multe antinevralgice strică!

Da, „consumați” prea multe antinevralgice, stimată tovarășă L! Antinevralgicele sînt, într-adevăr, libere la vînzare, fără rețetă medicală și fără aprobări speciale. Cu toate acestea e bine să nu uitați că antinevralgicele sînt și ele niște medicamente, care se vînd la farmacie cu bucată, nu cu suta de grame, ca bomboanele la cofetărie. Ne-ați scris că ați avut un „conflict” cu șeful serviciului — v-a reproșat, mi se pare, o eroare de dactilografiere — și că v-a apucat o migrenă cumplită. Ați luat unul, două, trei, patru antinevralgice, dar fără folos. Migrena nu v-a părăsit, în schimb au apărut niște vîjîituri în urechi și o amețeală că abia vă țineați pe picioare. Ați mai adăugat, cu bravură, că ingerați aproximativ 10—15 antinevralgice pe zi. Cu alte cuvinte, deci, între 5 și 7 grame pe zi. Dacă ar fi bomboane, nu-i mult. Dar sînt medicamente. Și orice medicament într-o anumită doză vindecă, iar într-o altă doză poate fi un toxic care ucide.

Într-adevăr, iată ce urmări poate avea consumul exagerat de antinevralgice, accidentele pe care le pot provoca aceste „inofensive” hapuri.

ASPIRINA este din punct de vedere chimic un acid acetilsalicilic. Or, intoxicația salicilică este astăzi un accident destul de frecvent, în special la copiii și sugarii cărora li se administrează doze prea mari de aspirină și alte medicamente salicilice. Manifestările principale ale intoxicației cu salicilați sînt: respirație accelerată, uscăciune a gurii și arsuri ale limbii, febră, dureri de cap rebele, grețuri, vărsături, iritații ale mucoasei digestive, mergînd pînă la ulceratii, hemoragii, vîjîituri în urechi, surditate, paloare, stare de agitație, erupții pruriginoase, în fine comă, urmată de moarte, dacă nu se procedează imediat la dezintoxicarea bolnavului.

PIRAMIDONUL este din punct de vedere chimic o amfopirină. Accidentele piramidonului pot fi aceleași ca la aspirină, la care se adaugă tulburările de vedere și edemele alergice pe care le poate cauza această substanță, cînd este consumată în mod abuziv.

FENACETINA, analgezic întrebuintat singur sau asociat cu antipirina și piramidonul (în compoziția antinevralgicelor de tipul Fenacodului N.R.), poate provoca numeroase accidente acute sau cronice. Printre cele acute se citează cianoza (învințirea) feței, anemia hemolitică, colapsul vascular, supraexcitarea sistemului nervos central, urmată de stări depresive și comă. În ultimii ani s-au semnalat și numeroase cazuri de nefrite acute datorite intoxicației cu fenacetină. Se mai întîlnesc, de asemenea, și hemoragii digestive însoțite de o cianoză caracteristică, datorite ulcerării mucoasei digestive și acțiunii toxice asupra hemoglobinei din sînge.

BUTAZOLIDINA sau fenilbutazona s-a bucurat în ultimii ani de o largă răspîndire în tratamentul durerilor reumatismale, al stărilor febrile de natură baculară, colibacilară și cancerosă, al tromboflebitelor, poliartritei cronice evolutive și al limfogranulomatozei. Dar, în afară de valoarea sa terapeutică incontestabilă, butazolidina poate provoca diferite manifestări toxice digestive (grețuri, vărsături), ulcer gastroduodenal cu hemoragie

sau redeschideri ale unor vechi ulcere, perforații intestinale, hepatite, anemii, edeme, hematurii, hipertensiune arterială, insomnie, nervozitate etc.

Iată de ce butazolidina este net contraindicată pentru cei suferinzi de boli de stomac, intestin sau ficat, administrarea acestui medicament nefiind permisă decît numai după un amănunțit interogatoriu al bolnavului.

„Banalele” analgetice și antinevralgice, utilizate cele mai adeseori fără vreo prescripție medicală, nu sînt deci atît de anodine cum se crede. Atențiune, deci, tovarășă L și toți ceilalți „consumatori” de hapuri! Prea multe antinevralgice strică!

Dr. K. Ostapov

TEMĂ DE SEZON

Nevralgia facială

Toamna și iarna, cînd vremea se răcește brusc, cabinetele medicale au de tratat o boală de sezon destul de frecventă la adulți, mai cu seamă la femei. Este vorba de acele dureri, sub formă de junghieri, de o violență neobișnuită, care cuprind jumătate de față, inclusiv ochiul, iar cîteodată chiar întreaga față. Boala este cunoscută sub numele de nevralgie facială sau nevralgie de trigemen, criza durerii se declanșează torturînd bolnavul ziua și noaptea. Uneori, factorii care favorizează formarea acestor zone de iritație sînt cunoscuți, o carie dentară profundă, care a ajuns pînă la nerv, sau unele procese inflamatorii, ca: sinuzite, cheratite, glaucom, zona zoster etc. Alteori, cauzele rămîn necunoscute, o simplă extracție de dinți cariati pînd face să dispară sau să apară o nevralgie de trigemen.

Prin violența și prin sediul ei caracteristic, durerile nevralgice faciale pot fi diagnosticate chiar și de către un profan. Junghierile întrerupte de perioade de liniște, mai scurte sau mai lungi, în care timp bolnavul nu simte nici o durere, spasmele întinse sau localizate la diferiți mușchi ai feței (mai ales la mușchii ochiului), în fine, înroșirea obrazului și a con-

junctivei, cu lăcrimare abundentă, nu mai lasă loc nici unei îndoieli asupra diagnosticului.

Dacă în nevralgiile de trigemen secundare tratarea afecțiunii care a provocat durerile va vindeca și nevralgia, mult mai dificil este tratamentul nevralgiilor faciale fără o cauză precisă. Or, din păcate, tocmai acest tip de nevralgie este și cel mai frecvent întîlnit. De multe ori, antinevralgicele uzuale (codeină, luminal, bromuri, vitamina PP în doze mari, vitamina B₁ 100—200 mg zilnic, butazolidina 0,6—1 g/zi, timp de 10—15 zile etc.) nu dau rezultate. Acești bolnavi necesită de obicei un tratament mai complex ce trebuie aplicat sub supravegherea unui medic neurolog. Ameliorări simțitoare dau metodele fizioterapice: ionizări cu aconitină și roentgenterapie profundă. Alteori, atropina în soluție 0,5 la sută administrată în doze progresive (10—30 picături, crescînd cu o picătură pe zi) duce la vindecarea în cîteva săptămîni. Dintre tratamentele actuale cu medicamente amintim: hidantoina, 0,10—0,60 g/zi, timp de 7—10 zile și largactilul (clordelazin) în injecții intramusculare 50—100 mg/zi, timp de 10—15 zile. De obicei, ameliorarea se produce la 2—3 zile de la începerea tratamentului, manifestîndu-se mai întîi prin răirea crizelor, apoi prin scăderea intensității durerii. În caz de recidivă, clordelazina se poate administra din nou cu aceleași rezultate bune, fiind un medicament care nu dă obișnuință.

În cazul cînd medicamentele nu aduc o ameliorare a durerilor, rămîne ca singură soluție tratamentul chirurgical, constînd în alcoolizarea ramurilor nervului trigemen cu alcool absolut (0,5 pînă la 1 ml) sau chiar în secționarea parțială a nervului spre rădăcina lui.

Dr. A. B. Barski

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Înlăturarea părului de prisos

Se întîmplă uneori ca în regiuni ale corpului unde normal există firicele de păr să apară numeroase fire de păr groase, aspre și pigmentate. Fenomenul acesta numit hipertricoză poate fi localizat sau răspîndit pe tot corpul. De pildă, hipertricoza localizată poate apărea sub formă de mustăți și barbă la femeie (hirsutism) în urma tulburărilor funcționale ale unor glande cu secreție internă sau în urma rasului ori a smulgerii firicelelor de păr, procedeu la care îndeosebi femeile recurg destul de des. Alteori, în fine, tratamentele exagerate cu hormoni gonadotropi masculini duc la aceste rezultate total inestetice și lipsite de feminitate.

Pentru înlăturarea părului de prisos pe față, procedeele cele mai eficiente sînt diatermocoagularea și electroлиза, adică distrugerea papilei părului cu ajutorul curentului galvanic. Electroлиза se face în mai multe ședințe, la distanță de 1—6 luni, într-o singură ședință neputîndu-se distruge decît un mic număr de fire de păr. Pe zone mici de piele se poate proceda la decolorarea părului cu o cremă decolorantă conținînd perhidrol (10%) sau o pastă compusă din 3 linguri de apă oxigenată, 1 lingură de amoniac și 2 linguri de talc. După cîteva aplicații, firele se subțiază și se decolorează pînd fi înlăturate prin frecare cu piatră ponce.

Un alt procedeu, cam iritant însă, este o pastă după rețeta următoare:

Rp. Bariu sulfat
Oxid de zinc
Amylum . . . aa 50 g

La acest praf se va adăuga treptat apă pînă la formarea unei paste moi, cu care se unge într-un strat gros pielea acoperită cu perii pe care vrem să-i distrugem. Se lasă pasta 10—15 minute, apoi se îndepărtează cu o spatulă împreună cu perii, care se rup de la rădăcină. Pielea se spală și se pudrează apoi cu talc. La nevoie, procedeu se poate repeta la 2-3 săptămîni.

În fine, un procedeu și mai bun, în sensul că părul crește după un timp mai îndelungat, este depilatorul preparat din 100 g colofoniu și 25 g ceară de albine. Cele două substanțe vor fi topite într-un ibric, la un foc mic, iar după răcire întindem pasta cu o spatulă de lemn în strat subțire în direcția creșterii părului, adică — în cazul mustăților — de la mijloc înspre colțurile buzelor. După cîteva minute, stratul trebuie smuls, trîgînd în sens contrar sensului în care a fost aplicat. Regiunea va fi dezinfectată cu puțin alcool, după care se va aplica o cremă de zi și se va pudra cu talc.

Dr. Leonid Grekov

Poșta medicului

LIZBETH — Dorohoi: 1) Vă rugăm să citiți răspunsul dat mai sus sub Dona — București, în numărul 51 al revistei. 2) Operații de rino-plastie se fac la Spitalul de traumatologie din București, str. Arh. Mincu nr. 7. 3) Nu cunoaștem „semintele” despre care ne întrebați.

ROSAMUNDA — Baia Mare: Leucoreea are cauze variate: infecții microbiene, virotice sau micotice (cu ciuperci). Ea dispare după un tratament corect și susținut care ține seama de factorul etiologic.

DR. P. P. — Baia Mare: Problemele ridicate de dv. merită desigur atenție. Cum rezolvarea lor nu depinde însă, de noi, am înaintat documentata dv. scrisoare Ministerului Sănătății.

G. STĂNCULESCU — București: Dacă în familia dv. părinții și ceilalți copii sînt de statură mică, fetița dv. care este mai mică decît colegii de clasă nu trebuie considerată anormală. Cîtă vreme copilul e „mic”, dar continuă să crească cu un ritm normal nu trebuie să vă alarmați, nici să luați măsuri medicale.

MALVINA MELIDONEANU — Tecuci: Este adevărat că în timpul creșterii prepubertare în lungime, la unii copii se pot întîlni „dureri de creștere” (dureri trecătoare în oasele gambelor și coapselor, mai ales în timpul mersului), o stare de oboseală accentuată, uneori dureri de cap. Dar astfel de semne pot anunța și o serie de alte boli, cum sînt reumatismul (în cazul durerilor osoase), sinuzită, tulburări de vedere (în cazul cefaleei) etc. De aceea înainte de a pune diagnosticul de „tulburări de creștere” este bine să faceți copilului un examen medical complet.

IONESCU MIRELA — Tulcea: Pentru creșterea genelor puteți utiliza și următoarea formulă: Rp. ulei de ricin 4 g + vaselină 10 g + acid galic 1 g. D.S. ext.: Se vor peria genele cu o periuță muiată în acest amestec. Sensul periațiului va fi de la rădăcina la vîrf.

DINU H. — București: Nu există încă, după cîte știm, nici un preparat care să acționeze sigur împotriva căderii părului. Cum în această problemă spinoasă s-au propus numeroase metode, oricare din ele merită încercată dacă vă stă la îndemînă, inclusiv Gerovitalul. Injecțiile se fac în serii lunare de 12 fiole (la 2 zile o fiolă) timp îndelungat. Adesea, se obțin rezultate bune și în locul părului căzut cresc fire noi!

S. H. — Șimleu: Nu cunoaștem preparatul despre care ne întrebați. Vă rugăm să citiți răspunsul dat mai sus sub Dinu H. București.

A. S. — Cîmpina: Informația pe care o dețineți este exactă: mai multe studii au arătat că există o legătură între consumul excesiv de băuturi alcoolice și cancerul gurii, laringelui și faringelui. În acest fel, lupta împotriva alcoolismului ar duce la reducerea acestor forme tumorale.

BENTOIU DUMITRU — Brașov: Starea pe care o descrieți ține de temperamentul dv., este constituțional-ereditară și ca atare nu este tratabilă. Împotriva emotivității puteți lua, în situații speciale, Benactizin 1—2 tablete sau Meprobramat (carbaxin) în cură mai lungă de 4—5 săptămîni.

UN COLECTIV — București: Despre medicamentul amintit de dv. ar fi bine să întrebați publicația respectivă. Noi vă putem spune doar că asemenea tratamente senzaționale apar mereu, dar numai „proba timpului” le poate impune valoarea. Vă recomandăm să încercați unul din tratamentele mai vechi, care dau adesea rezultate, ca de pildă o cură cu Gerovital — injecții lunare (12 fiole, la 2 zile 1 fiolă) timp de cîteva luni.

N.B.I. — Lugoj: Vom publica în curînd un articol despre prostatită.

ION C. ION — București: Medicamentul se poate procura simplu, de la orice farmacie. Se face o injecție de 25 mg la 2 zile, intramuscular, în serii de 10—12 fiole.

MELANIA MĂINESCU — București: FUSARU ST. AUREL — Tulnici: V-am răspuns prin poștă.

N. R.: Răspunsurile la rubrica „Poșta medicului” se dau în ordinea primirii scrisorilor. În cazuri excepționale, cei care doresc să li se răspundă direct prin poștă sînt rugați să anexeze timbrele pentru francarea adresei de răspuns. Răspunsurile în revistă au, însă, prioritate asupra celor prin poștă.

A USTRALIA

Țara... fără canguri

Înainte de a pleca spre cel de al cincilea continent am primit foarte multe „comenzi“. Am fost rugat, de pildă, să aduc un cangur obișnuit sau măcar unul mic, mic de tot, un ciine Dingo nu prea sălbatic sau măcar un ursuleț Koala.

În cele din urmă am plecat. Până la Delhi am călătorit cu un „Tu-104“, apoi am luat un avion al companiei „Kwantas“. Zborul s-a desfășurat în general fără incidente. Într-un singur rind numai inimile celor douăzeci și cinci de călători au înghetă de spaimă. Asta s-a întâmplat când grupul nostru de artiști plecați în turneu a fost anunțat că în curând aveam să zburăm deasupra Oceanului Indian și că în cazul cînd avionul ar ajunge, din cauze neprevăzute, nu deasupra oceanului ci pe fundul lui, să ne păstrăm calmul și să ne punem centurile de salvare. Drept care, am fost sfătuiți să rupem mai întii șnurul centurii care se află în partea stîngă și apoi s-o umflăm. Și cum compania aeriană luase toate măsurile pentru a asigura o desăvîrșită securitate a călătorilor, ni s-a mai spus că în partea dreaptă a centurii se afla un praf împotriva rechinilor mare, din păcate, mișună în ocean. E adevărat că nimeni n-a înțeles la început pe cine trebuia să turnăm praful salvator: pe rechini sau pe noi. Dar tocmai cînd dificila problemă era pe cale să fie limpezită, sub aripa avionului s-a ivit pămîntul. Am trimis un călduros salut din mină rechinilor, care de data asta avuseseră norocul să scape de praful nostru și să rămînă în viață, și am aterizat. Ajunsesem la Perth.

După noaptea albă petrecută în avion și după „plăcutele“ formalități sanitare și vamale, prima zi pe cel de al cincilea continent a început pentru noi foarte animat: la ora șase dimineața, blitzurile aparatelor fotografice au pornit pe întrecute să ne lumineze fețele „odihnite“ și ochii strălucitori. Fusesem luați în primire de o armată de reporteri de toate rangurile și convingerile care păreau că în dimineața aceea voiau să afle răspunsuri la toate cele 1023 de întrebări care-i chinuiau de multă vreme. Trebuia să dăm răspunsuri prompte, exacte, îndrăznețe, inteligente și clare. Chestionarul cuprindea un larg cerc de probleme de politică internațională și artă și ținea să elucideze pînă la capăt părerile noastre despre berea australiană și femei, despre dragoste, cai, ciini și rugbi. În plus, trebuia să răspundem numaidecît ce părere avem despre prețurile la lînă, carne, piine, briliante, aur, vin etc., etc... În mica sală în care eram interogați se lănuise o furtună de gradul al doisprezecelea, care putea stîrni valuri de o forță neobișnuită.

În cele din urmă, însă, am urcat totuși într-un autobuz spațios care ne-a dus la hotel. Străzile plăcute, curate ale orașului erau încă pustii la ora aceea. Perth este un oraș frumos, cu multe parcuri și flori, iar fiecare casă își are personalitatea ei.

WALTZING, MATHILDA!

— So sorry, it doesn't sound quite right!
— Ce-ai spus? Să mă leg? Dar am decolat de mult, sintem în văzduh.

În același timp, caut să ilustrez prin gesturi ce vreau să spun. Dar stewardesa nu se depărtează de mine. Suride drăgălaș și continuă să-mi vorbească. La un moment dat mă ridic ca s-o chem în ajutor pe translatoare, dar fata mă oprește într-un mod oarecum neobișnuit. Începe să cînte o melodie, chiar melodia pe care o fredonam de o jumătate de oră în-

cercind să învăț cel mai popular cîntec australian: „Waltzing, Mathilda!“ care înseamnă „Valsează, Mathilda!“ Văzînd eforturile mele de a-mi aminti melodia, stewardesa hotărîse să mă ajute.

— Mulțumesc foarte mult — îi spun eu.
— Aș vrea să învăț melodia. Mai cînt-o, te rog, o dată!!

Dar fata nu înțelege ce-i spun și, sfioasă, se depărtează. Cer atunci ajutorul translatoarei. Întru împreună cu ea în cabina stewardeselor și, după multe stăruințe, fata primește, în sfîrșit, să mai cînte o dată.

În cursul vizitei prin Australia am auzit apoi de nenumărate ori cîntecul, interpretat de cîntăreți profesioniști sau de ama-

Sidney, cu celebrul pod din rada portului.

tori, cu prilejul unor serate sau recepții, pe vapor, în excursii sau la picnicuri. L-am cîntat pînă și cu Terry Peny, un fost pilot care și-a pierdut un picior în timpul războiului și, la fel ca Meresiev, a învățat nu numai să meargă bine, dar să și danseze. Asta s-a întâmplat într-o seară, în timp ce goneam pe străzile Sidneyului la o întîlnire cu tineretul australian. Cum întîrziase, Terry accelerase viteza și micu-i automobil roșu zbura ca vîntul. Poliștii își deuceau fluierul la gură, dar nu mai apucau să fluiera căci mașina noastră se și făcea nevăzută.

Toți australienii și toată Australia cîntă „Valsează, Mathilda!“ și mi se pare că acest cîntec mi-a dezvoltat însuși sufletul poporului australian.

Dacă te duci într-o țară străină, fără să-i cunoști limba și beneficiile de servicii ale unui translator, acesta îți redă fidel sensul discuțiilor, cuvîntărilor oficiale, al replicilor zvîrlite din mers; privești clădirile, pădurile, străzile, admirî natura, te familiarizezi cu obiceiurile, gusturile, modul de viață al oamenilor, vizitezi muzee, vezi spectacole de teatru, serbări populare — dar cred că aceste impresii nu sînt totuși îndestulătoare pentru a înțelege sufletul poporului respectiv, deoarece nici cel mai bun translator, nici propriii-ți ochi, cu care privești curios în jur, nu te pot ajuta să prinzi nuanțele insesizabile ale frumuseții spirituale ale unui popor.

După părerea mea, singurul lucru care ne ajută să întvedem sufletul unui popor este cîntecul, muzica. Mi s-ar putea obiecta că este punctul de vedere, subiectiv, al unui muzician.

DOCHERII DIN SIDNEY

Deși era duminică — iar duminica spectacolele de teatru sînt interzise în Australia — artiștii Teatrului Nou din Sidney hotărîseră să dea un spectacol pentru noi — care nu eram liberi decît duminică — botezînd reprezentația „discuție prietenească“.

Teatrul Nou este teatrul sindicatului docherilor din Sidney. Fîințează de treizeci de ani și, deși e alcătuit în general din actori profesioniști, este totuși o instituție de amatori, dat fiind că încasările realizate din spectacole nu acoperă nici măcar cheltuielile de regie. Docherii sînt mîndri de teatrul lor și-l sprijină cît le stă în puteri. Fac abonamente pentru toată stagiunea, participă și la pregătirea tehnică a spectacolelor. Căci teatrul are o echipă de scenografi, electricieni și recuzitori onorifici care sînt cu toții docheri.

Am venit cu douăzeci de minute înainte de începerea spectacolului. Sala mică a clubului, cu numai trei sute de locuri, era

goală ca și holul, de altfel. Așa încît am ieșit în stradă, postîndu-ne chiar în fața ușii. Spectorii, și încă în număr destul de mare, au început să vină cu șapte minute înainte de a începe reprezentația. Erau docheri care aflaseră abia în ultimul moment de „discuția prietenească“ organizată la teatrul lor.

BILL BOXERUL

La prima vedere, cangurul este un animal blînd, inofensiv. Iar puilul de cangur care, instalat comod în buzunarul blînit al mamei, aruncă priviri curioase jur-împrejur e atît de drăgălaș, încît îți vine să te repezi și să-l iei în brațe.

Dar cînd o colegă de-a mea, cuprinsă de un asemenea elan, a întins mîna spre a-și exprima sentimentele, mama puilului a reacționat fulgerător și mîna a rămas suspendată în aer.

— Nu-i atingeți! — ne-a prevenit, puțin cam tîrziu însă, ghidul. — Cangurii nu sînt chiar așa de blîzi, de inofensivi cum par la prima vedere. Știți că unii dintre ei sînt boxeri excelenți?

Am izbucnit cu toții în ris, dar însoțitorul ne-a tăiat numaidecît elanul.

trase într-un colț și începu să ridă contaminant, în timp ce Marele Bill continuă să stea pe cele „trei puncte de sprijin“ și să verifice corectitudinea loviturilor pe care acum le da în gol.

Mărturisesc că am urmărit scena puțin cam nedumeriți. Pînă atunci crezusem că cangurul este un animal blînd, complet inofensiv. Îi întîlnisem imaginea pretutindeni în Australia: pe automobile, furgoane, firme, etichete, genți, portmonee, brichete, clipsuri etc. Dar nu, lucrurile nu stau deloc așa! A fost o vreme cînd cangurii îi necăjeau atît de mult pe australieni cu invaziile lor pe ogoare, încît se socotea un act de vitejie distrugerea unui număr cît mai mare. Înainte de a vizita Australia eram convins că aveam să dau peste canguri, pe neașteptate, în crînguri sau la margini de păduri. Dar n-am putut să văd în libertate nici măcar un singur exemplar din acest ciudat soi de mamifer. Australienii le reproduc imaginea pe tot felul de obiecte, dar se tem ca de foc să nu se mai repete odată calamitățile pe care sînt în stare să le pricinuiască aceste „inofensive“ animale, atunci cînd sînt lăsate libere...

Arkadi Talmazov

LIBAN

Temple străvechi și clădiri ultramoderne

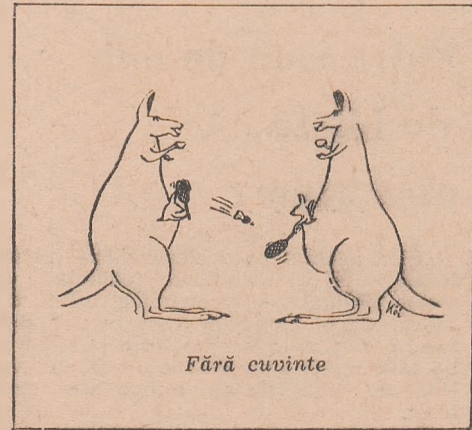
Libanul este o țară mică, dar extrem de frumoasă. Într-adevăr, puține regiuni de pe glob sînt dăruite de natură cu atîta generozitate. Pe o fișie îngustă de pămînt, cu o suprafață de numai 104⁰⁰ de kilometri pătrați, situată pe coasta Mediteranei, între Siria și Israel, apele mării și luxurianta vegetație subtropicală se învecinează cu munți înalți, dintre care unii acoperiți cu faimoasele păduri de cedri de Liban...

Țara poate fi străbătută de la un capăt la altul într-o singură zi. Locuitorii ei sau turiștii străini pot face, în cursul aceleiași dimineți, baie în valurile azurii ale Mediteranei și schia pe munții acoperiți de zăpadă. De altfel, datorită peisajului frumos și variat și numeroaselor locuri celebre odinioară, turismul cunoscute o mare dezvoltare. În Liban se află, de pildă, ruinele de la Biblos, despre care se spune că a fost primul oraș din lume cu populație permanentă. Iar lîngă orașul libanez Baalbek a fost săvîrșită, cum spune legenda biblică, prima crimă nepedepsită de pe pămînt: aeolo l-a ucis Cain pe Abel. Și pentru că a venit vorba de Baalbek, trebuie să amintim că aproape orice turist străin care vine în Liban ține să viziteze mai întii acest oraș, unde se mai păstrează, în ciuda secolelor care au trecut peste ele, temple străvechi cum e, bunăoară, templul lui Jupiter. Deși cîrmăzile din care a fost construit edificiul n-au fost consolidate cu var sau ciment, șase din cele 62 de coloane ale templului au ajuns intacte pînă în zilele noastre. Începînd din 1960, la Baalbek au început să fie organizate festivaluri muzicale internaționale. De atunci, deasupra străvechilor temple răsună muzică de Bach, Ceaikovski, Mozart.

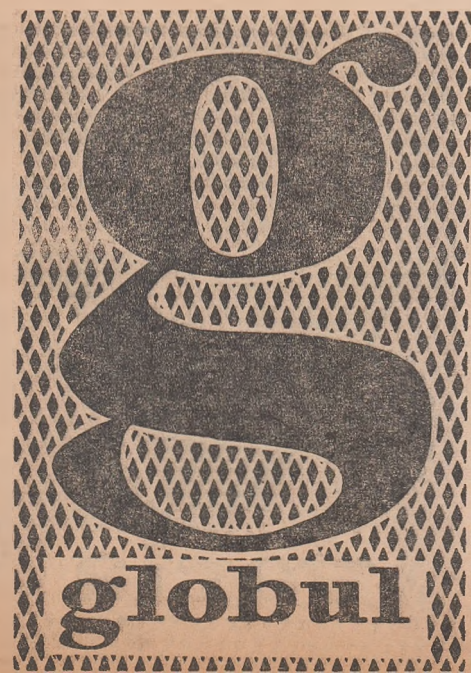
Alături de temple străvechi, Libanul are, însă, și splendide clădiri ultramoderne. Zgîrie-norii din Beirut, capitala țării, aeroportul acestui oraș, unul din cele mai mari aeroporturi din lume, și șoselele splendide fac din Liban o țară a secolului XX. Dacă privești Beirutul de pe mare, ai impresia că acolo și-au dat întîlnire toate culorile din ineputabila gamă cromatică a naturii; albastrul valurilor contrastează puternic cu albul imaculat al caselor de pe țărm, îndărătul cărora se înalță munți înverziți cu crestele învaluite într-o perdea subțire de nori în care la asfințit se reflectă reșul sîngeriu al soarelui. Port la Marea Mediterană, important nod rutier și aerian, Beirutul este, însă, și un centru cultural, cu trei universități: arabă, americană și franceză.

Libanul are multe fenomene neobișnuite, contrastante chiar, care pot fi remarcate, deopotrivă, în natură, în viața politică sau în compoziția populației. Cei 1 700 000 de locuitori sînt alcătuiți din zeci de naționalități cu o sumedenie de religii. Conform constituției, conducătorul statului trebuie, însă, să fie neapărat creștin, iar primul ministru un reprezentant al musulmanilor. Nu există nici un teatru, în schimb nenumărate cazinouri și cabarete. Poziția geografică favorabilă, cu ieșire la Mediterana, este o mare bogăție a țării. Prin porturile Tripoli și Saida se exportă, de pildă, petrolul adus prin conducte din Irak și Arabia Saudită. Un rol important în viața economică a țării îl joacă comerțul de intermediere și tranzit și operațiile valutare dintre țările arabe și Occident. O treime din venitul național al țării este obținut din comerț, ca să nu mai vorbim de beneficiile aduse de turism. Căci anual Libanul este vizitat de zeci de mii de străini.

I. Nikolaev

e parcă de fier. Dar fii rezonabil, luptă normal. Mai mare rușinea. Doamnele și domnii aștia au să creadă că n-ai urmat nici o școală. Hai, o lovitură, încă una. Apără-te! Dacă n-o faci, mai capeți o lovitură în maxilar. Aha. Ai căzut. Te-am făcut K.O.? Unu, doi, trei, patru. Iar lovesti cu picioarele din spate?! Nu, în condițiile astea nu mai boxez cu tine. Stop... Și spunînd asta, însoțitorul nostru se re-

ANUL NOU ÎN FEL ȘI CHIP

In loc de ploaie

În Birmania, Anul Nou cade în aprilie, lună în care căldurile sînt în toi. Poate că de aceea s-a statornicit și obiceiul ca în această zi oamenii să se stropescă cu apă. Ritualul e obligator. așa încît nimeni nu scapă uscat.

Ciți... ani noi ?

Pe teritoriul Indiei Anul Nou nu se serbează la aceeași dată. În nord, de exemplu, el coincide cu sărbătoarea Baisahi (13 aprilie), în sud are loc în martie, iar în statul Kerala în iulie sau august. În Kerala există și un fel de Moș Gerilă, legendarul rege Mahabal, care în prima zi a noului an își vizitează supușii și (se spune) le îndeplinește dorințele: în așteptarea lui Mahabal, locuitorii își împodobesc casele cu ghirlande de flori. În vestul Indiei, Anul Nou cade în octombrie-noiembrie. Dar indiferent de data sărbătorii, toți indienii cred că întreg anul care vine și-l vor petrece ca în prima lui zi. De aceea în această primă zi se organizează numeroase serbări, jocuri sportive, concursuri de cîntece și dansuri. Cele mai populare prilejuri de veselie sînt tragerea cu arcul și lansarea zmeielor de hirtie.

Rivalitate

În Liban, cedrul e un concurent al bradului. Libanezii au ales acest arbore pentru a-l împodobi de Anul Nou și a organiza în jurul lui jocuri și dansuri. În cadrul acestor serbări, copiii primesc darurile ce le-au fost promise în timpul anului.

Usturoi și monede de argint

În seara de Revelion, în casele iranienilor sînt nelipsite mesele încărcate cu mere, usturoi, grîu încoțit, sticle de oțet și de suc de graminee verzi. În afară de acestea, pe mese se așează vase cu apă pe care plutesc frunze verzi, farfuria cu ouă vopsite și cupe cu peștișori vii. În clipa cînd salvele de tun anunță sosirea Anului Nou, fiecare trebuie să țină în mînă o monedă de argint. O veche credință populară spune că cei ce se sustrag obiceiului riscă să-și petreacă anul departe de patrie.

S-a născut un nou Soare !

Indienii navaho din America de Nord obișnuiesc să întâmpine Anul Nou într-un luminiiș de pădure, în jurul unui imens foc. Înveșmîntați în straie albe, ei dansează ținînd în mîini bețe cu capetele ornate cu pene. Fiecare dansator se străduiește să se apropie cît mai mult de flacăra, pentru ca penele să ia foc și în felul acesta să-i meargă bine tot anul. Șaisprezece bărbați voinici se apropie apoi de un stîlp pe virful căruia fixează, cu ajutorul unei frînghii, un glob roșu. Toți strigă : „S-a născut un nou soare ! A sosit un an nou !”. După care, în îngrăditura din crengi de brad care împrejmuiește locul serbării se taie deschizături spre cele patru puncte cardinale, pentru ca soarele să lumineze pretutindeni.

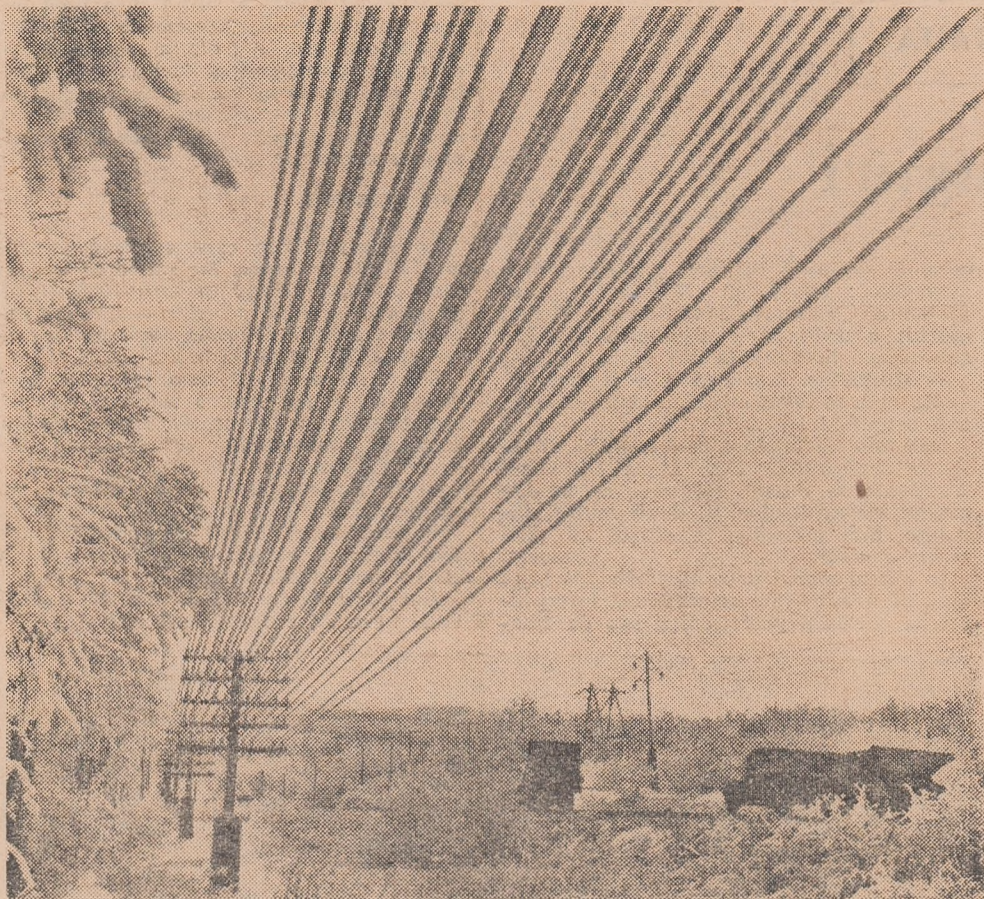

— Cine ești, frumoasă mască ?

108 dangăte de clopot

Cu cîteva zile înainte de 1 ianuarie, casele din satele și orașele japoneze sînt împodobite cu mănunchiuri de crengi de pin și de bambus, simbol al devotamentului și longevității. La miezul nopții clopotele sună de 108 ori. În acele clipe, se spune din bătrîni, omul pășeste un prag nevăzută dincolo de care îl așteaptă o soartă nouă. Petrecerile țin trei zile, timp în care tradiția cere ca fețele să smulgă cîteva fire de urzică, ridichi, țelină. După șapte zile de la Anul Nou capul familiei prepară o fiertură din orez și din „șapte ierbururi de primăvară” pe care o servește la dejun.

(Din „Ogoniok”)

Iarnă rusească.

FAPTUL DIVERS

Secundele salvatoare

În dimineața aceea, sublocotenentul de miliție Stanislav Zabelin se grăbea spre așezarea Okteabrskaja, unde urma să înmîneze carnetele de șofer unui lot de proaspeți absolvenți ai școlii de conducători auto.

Autobuzul era plin. Pentru a-și omori timpul, pasagerii priveau pe fereastră frumoasele peisaje pe care le deschidea înainte-le drumul de munte. Deodată, Zabelin simți niște zmcuturi ciudate, poate imperceptibile pentru călători, dar care lui îi dădeau de bănuț. Și pentru că zmcuturile se înțelegeau, se ridică de la locul lui și aruncă o privire spre șofer. Mașina continua să urce pieptis serpentina, dar în loc să urmeze curba ei spre stînga, înainta de-a dreptul spre prăpastia ce se căsea în fața ei. Șoferul zăcea neputincios, prăbușit peste volan : un atac de cord...

O clipă mai tîrziu călătorii își dădură și ei seama de situație. Femeile începură să țipe, iar copiii, speriați, se porniră pe plîns. Salvarea era chestiune de secunde. Zabelin sări peste capota motorului și, făcîndu-și loc cu greu lingă trupul inert al șoferului, frînă mașina. Era și timpul. Prin ușa din față nu se mai putea coborî, căci în fața autobuzului se căsea abisul...

Curajosul sublocotenent a dus pînă la capăt lucrul început. El a condus autobuzul pînă la localitatea cea mai apropiată, unde șoferul bolnav a fost luat în primire de o mașină a „Salvării” și transportat la spital. Și fiindcă nu-i putea lăsa pe călători la mijlocul drumului, i-a dus pînă la autobaza din Buktarma, unde a fost înlocuit de un șofer profesionist.

MARILE PASIUNI

Patru sute de mii de bilete... pînă acum

„Pînă acum — a declarat zilele trecute Denis Follows, secretarul Federației de fotbal britanice — pentru meciurile din cadrul Cupei mondiale (care se vor desfășura, se știe, la Londra între 11 și 30 iulie 1966 n. n.) s-au vîndut bilete în valoare de jumătate de milion lire sterline”.

Cele patru sute de mii de bilete vîndute, a adăugat Follows, reprezintă cam a șasea parte din numărul total de locuri disponibile, deși 515 000 de lire sterline echivalează cu circa o treime din totalul încasărilor scontate.

De unde rezultă că, în primul rînd, s-au vîndut locurile cele mai scumpe, care asigură evident și cea mai bună vizibilitate. De acum înainte va începe bătălia pentru „locurile în picioare”, întrucît stadioanele engleze nu sînt înconjurate de tribune pe tot perimetrul lor.

Pe țări, cei mai mulți cumpărători de bilete sînt deocamdată din Brazilia, urmați apoi, în ordine descrescîndă, de amatori din Germania federală, Elveția, Statele Unite, Spania, Mexic, Franța etc.

În ce privește găzduirea miilor de suporteri și amatori străini în orașe ca Birmingham și Sunderland, secretarul Federației de fotbal britanice s-a cam spălat pe miini. Football Association — a spus el — își dă seama de greutatea, dar „n-are nici un control asupra hotelurilor”. Cu toate acestea Follows a făgăduit că organismul pe care-l reprezintă va face tot ce-i stă în putință pentru a nu-i lăsa pe oaspeții la voia întîmplării și, mai ales, a speculei.

Despre rezultatul strădaniilor sale vom afla, însă, desigur amănunte mai complete după începutul marii competiții sportive. Să sperăm că Football Association nu-și va lăsa oaspeții...în gol!

Af. Kudriavțev

MICA ENCICLOPEDIA

Boicot

În a doua jumătate a secolului trecut, liderul irlandez Charles Stewart Parnell și-a îndemnat în repetate rînduri concetățenii să-și apere drepturile asupra loturilor de pămînt arendat. Moșierul care îndrăznește să-și alunge fermierii, spunea el, trebuie pus într-o situație fără ieșire. Nici un irlandez să nu ia în arendă loturile de pămînt de pe care au fost izgoniți alți fermieri. Iar dacă cineva ar încălea această înțelegere, să fie evitat ca un leproș. Pe stradă, în prăvălii, în piețe, în biserici nimeni și niciodată să nu intre în vorbă cu el, manifestînd în felul acesta un profund dispreț pentru fapta lui. Nu peste mult timp irlandezii au pus în practică statutele lui Parnell.

Căpitanul englez Boycott, care administra moșia lordului Yearn, nu era de fel iubit de populația locală. Pentru a apăra cît mai zelos interesele lordului, el a impus țăranilor condiții de arendă inacceptabile, amenințînd că-i va izgoni pe cei ce-și vor manifesta dezaprobarea. „Liga agrară”, organizație a arendașilor irlandezi, a hotărît să se împotrivescă lui Boycott. Cînd căpitanul chemă cîțiva polițiști pentru a evacua din casele lor pe răii platnici, țăranii se aruncară asupra lor și-i siliră să se baricadeze în casa lui Boycott. A doua zi întreg personalul casnic îl părăsi pe căpitan. Pînă și șomerii infomețați refuzară să se angajeze la el. Băcanii nu-i vindeau nimic, iar factorii poștali nu-i duceau scrisorile. În cele din urmă Boycott trebui să părăsească Irlanda.

Termenul de „boicot” a fost folosit pentru intîia oară în 1880, de către un ziar irlandez, pentru a caracteriza metoda de luptă folosită de „Liga agrară”. Din Irlanda termenul a trecut în Anglia, iar de acolo în țările europene și în întreaga lume.

Mecena

Patricianul roman Caius Cilnius Mecena aduna în juru-i pe cei mai de seamă poeți și savanți ai timpului. Printre aceștia se

aflau Horațiu, Virgiliu, Propertiu, care, pentru a răsplăti protecția și darurile înaltului personaj, îl proslăveau în operele lor.

Mecena a murit în anul 8 înaintea erei noastre. După aproape șaptesprezece secole de la moartea lui, numele de Mecena a devenit sinonim cu „protector al științei și artelor”. Reputația aceasta a fost statornicită de filologul olandez Meybom, care a publicat, în 1653, o biografie a patricianului roman. Sub influența acestei lucrări apologetice, biografii ulterioare ai lui Mecena au continuat să-i atribuie calitățile unui om ideal, nobil și dezinteresat. C. M. Wieland a fost cel dintîi care s-a încumetat să spulbere această strălucitoare aureolă. Alți scriitori au reluat ideile lui Wieland, demonstrînd că Mecena n-a fost cîtuși de puțin dezinteresat în dragostea lui pentru reprezentanții artelor. În schimbul oblăduirii și darurilor lui, el le cerea să preamărească regimul imperial și nutrea speranța că poezii îi vor immortaliza numele. Calculele lui Mecena n-au dat greș. Numele lui continuă să-i desemneze pe cei ce ocrotesc științele și artele.

(Din „Nedelea”)

DE PRETUTINDENI

Bucuria gospodinelor

Un restaurant din New York își face intens reclamă pentru noua-i specialitate: oferă contra 28,5 dolari o franzelă umplută, lungă de 183 cm., pentru 25 de persoane. Uriașul sandviș conține o duzină de brînzeturi, preparate de carne și zarzavaturi diferite și trebuie tăiat artistic cu un cuțit special, livrat concomitent. Pentru un cerc mai restrîns de invitați restaurantul oferă franzele de 91,5, 122 și 152 cm.

Verificare în practică

Șapte polițiști londonezi se chinuiau să mute din loc un automobil parcat într-un punct interzis. Spre amuzamentul trecătorilor adunați buluc, la fiecare atingere, mașina scotea sunete asurzitoare, ca de sirena.

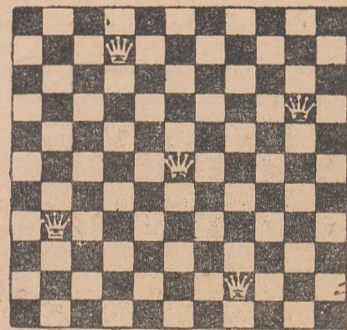
Abia mai tîrziu s-a aflat că aparținea inventatorului unui nou sistem de alarmă, care în același timp își expunea referatul la o ședință a serviciului de circulație, unde afirmația că instalația lui de siguranță prezintă toate garanțiile era primită cu exclamații ironice.

Răspunsuri la „Știință distractivă”

1. Comparînd propozițiile date și separîndu-le în părțile lor componente, traducem :

utawapenda
ninamsumbua

2. Una din soluții :

LUNA CADOURILOR

1—31
decembrie
1965

Un cadou frumos este simbolul atenției dv. pentru cei dragi. Oferiți fulare, cravate, cordoane, batiste, baticuri, șosete supraelastice, ciorapi din fire sintetice, căciulițe, mănuși, tricotațe din p. n. a., garnituri pentru noi născuți, căciulițe, fulare din blană artificială și alte produse din sectorul textile, încălțăminte

in

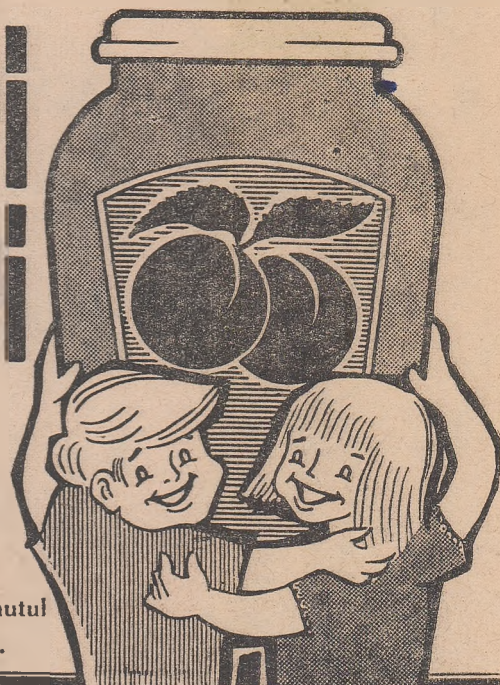
LUNA CADOURILOR

1—31 decembrie 1965

CONSUMAȚI dulcețuri și gemuri

Dulcețurile și gemurile se prepară numai din fructe proaspete și conțin în întregime calitățile acestora. Prin zahărul adăugat au o însemnată valoare nutritivă la care se adaugă conținutul în vitamine și substanțe minerale.

Numai pentru luna decembrie!

În „LUNA CADOURILOR“

încă o mare surpriză

Vînzarea cu plata în rate s-a extins la aproape toate confecțiile.

Cu un acout de 25 la sută puteți cumpăra obiecte de îmbrăcăminte pentru toții membrii familiei dv.

Magazinele sînt aprovizionate din abundență.

Oameni ai muncii de la sate!

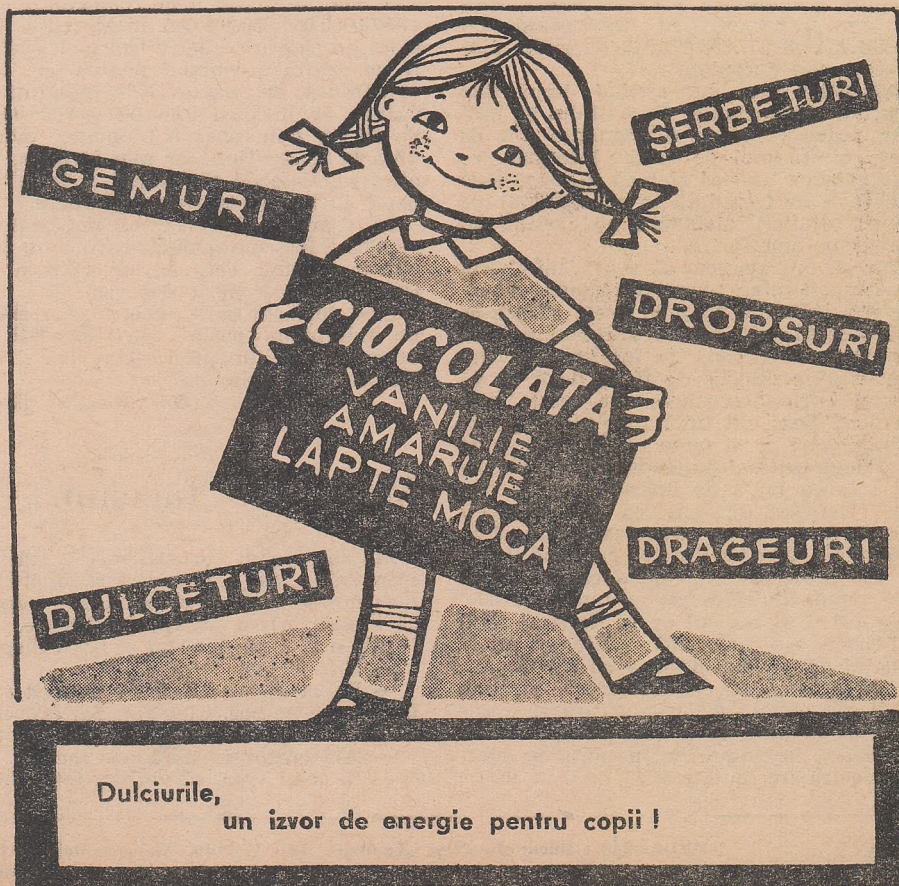
Au apărut agendele și calendarele pentru anul 1966.

Librăriile și magazinele cooperativelor de consum vă oferă pentru însemnările dv. zilnice un bogat sortiment de :

- agende de birou
  - agende de buzunar de diferite mărimi
  - calendare de perete simple și cu file
- Întreprinderile și instituțiile le pot procura și prin virament.

REȚINEȚI

Agende și calendare pentru anul 1966 găsiți la librăriile și magazinele cooperativelor de consum.

N-aveți decât să controlați!

Mulți semeni de-ai mei trag nădejde că după moarte au să ajungă în împărăția cerurilor și că acolo au să se întâlnească cu alți membri ai familiei lor, răposați mai demult.

I-aș sfătuî să nu se grăbească. Împărăția cerurilor e foarte aglomerată și nu-i deloc ușor să intri acolo. Și apoi, chiar dacă cineva ar izbuti să-și facă drum cu coatele, mai rămîne de văzut dacă și-ar putea găsi rudele într-o îmbulzeală ca aceea.

Așadar, oamenii năzuiesc spre împărăția cerurilor pentru a se întîlni cu mamele, tații lor și cu alte rude. Dar dacă și-ar descoperi părinții ar constata că aceștia sînt însoțiți de mamele și de tații lor, pentru că și ei voiseră să-și găsească părinții. Iar, la rîndul lor, aceștia din urmă ar fi împreună cu mamele și tații lor, și așa pînă departe în adîncul veacurilor, de-a lungul a nenumărate generații. Dacă considerăm că o generație ține cam 25 de ani putem calcula că de la începutul erei noastre s-au succedat pe pămînt 78 de generații. Iar dacă am dori să-i găsim numai pe părinții, părinții părinților și așa mai departe în linie ascendentă am constata că fiecare om din zilele noastre ar urma să se întîlnească cu 302.231.454.903.657.293.676.543 de rude dintre cele mai apropiate.

Dar chiar dacă am atribui împărăției cerurilor dimensiunile Pămîntului și încă n-ar putea cuprinde o populație atît de mare. Lipiți unul de altul, locatarii ar ocupa întreg uscatul și încă n-ar încăpea toți. Încît ar trebui să se cațere unul pe umerii celuilalt, alcătuiind niște stîlpi cu o înălțime amețitoare.

Dar să presupunem că v-ar veni cheful să strîngeți mina scumpului dumneavoastră străstrăbunic, care în acest stîlp s-ar afla cocoțat la altitudinea aproximativă de 180 000 de kilometri. Se înțelege că nu v-ar rămîne altceva de făcut decât să vă lansați într-o ascensiune pe acest pisc omenesc. Dacă ați urca cu o viteză de 20 de kilometri pe zi (ceea ce, în fond, e de vreo două ori mai puțin decît face un soldat într-un marș de instrucție) v-ar trebui cam 25 de ani ca să ajungeți pînă la venerabilul dumneavoastră străstrăbunic. Asta, bineînțeles, cu condiția să nu fiți proiectat cît colo dacă în timpul ascensiunii ați călca, de exemplu, pe urechea cuiva. Coborișul ar fi, desigur, mult mai ușor, așa încît ați putea reveni la punctul de plecare peste vreo 40 de ani.

S-ar putea, însă, ca în acest răstimp copiii sau nepoții dumneavoastră să ajungă și ei în mult rîvnita împărăție și să pornească, la rîndul lor, în căutarea dumneavoastră (nu puteți avea nici un motiv

să credeți că în cei 40 de ani locul pe care l-ați părăsit ar rămîne neocupat). Ați alerga în neștire de colo-colo în căutarea copiilor. Ceea ce înseamnă că în împărăția cerurilor v-ar aștepta o viață a dracului de grea.

Ca să nu mai spun că trebuie să țineți seama de faptul că în cifrele de mai sus nu sînt prevăzuți frații, surorile, unchii, mătușile, nepoatele, nepoții, verii, verișoarele și alte rude. În plus, am avut în vedere numai anul 1964. Or, savanții pretind că Pămîntul a fost populat cu foarte mult timp înainte. Mai mult, demonstrază în modul cel mai convingător că am fi urmașii unor viețuitoare cu patru picioare și o coadă lungă, care au trăit pe Pămînt în ultimii o sută de milioane de ani. Așa că ar trebui să le includem și pe ele în calculele noastre: orișicît, sînt strămoșii noștri!

Dar vai! Împărăția cerurilor e mult mai mică decît planeta noastră. Ioan Teologul spune undeva că ea are o lungime de 12 000 de stadii și că tot atîta măsoară lățimea și înălțimea ei.

12 000 de stadii înseamnă, însă, circa 2 600 000 de metri. Dacă ridicăm cifra la cub, cum ne invită Ioan Teologul, obținem 17 576 000 000 000 000 000 metri cubi. Considerînd că aproximativ trei metri cubi ar fi un spațiu acceptabil pentru o ființă omenească, ar rezulta că în împărăția cerurilor ar încăpea 5 859 000 000 000 000 de ființe. Asta dacă o umplem, evident, pînă la refuz. Unde ar mai încăpea, însă, atunci „aleile de aur curat, mărginite de pomi cu minunate frunze și roade?”

Încît mi se pare clar că împărăția cerurilor a fost tixită pînă sus încă de acum cîteva veacuri, cam de pe vremea cînd Columb a descoperit America.

Ce-i de făcut dar? Încotro va trebui să ne îndreptăm pașii, odată și odată, de vreme ce în împărăția cerurilor toate locurile sînt ocupate?

(Din „Nauka i jizm”)

Mai bine tăceam...

Mă simt jenat oridecîteori taxatoarea întrebă: „Mai e ceva fără bile?” și nu primește nici un răspuns. Am impresia că e pusă într-o situație umilitoare.

Într-o zi n-am rezistat și i-am răspuns:

— Nu...

— Ba cu n-am bilet, s-a repezit unul cu o voce de bas. Cine țî-a dat dreptul să vorbești în numele tuturor călătorilor?

— Am crezut că dacă toți tac...

— Și ce-ai vrea, să vorbim toți odată?

— De ce toți odată? Dacă taxatoarea întrebă...

— Dînsa e datoare să întrebă, că de aia primește salariu, mă lămuri o persoană uscățivă. Iar dumneata, cetățene, ai dreptul să nu răspunzi.

— Își închipuie că-i mai deștept decît alții, remarcă sarcastic vecina ei.

— Nu e mai deștept, e un pungaș, declară categoric un bărbat. Distrage atenția călătorilor pentru ca un altul să opereze în liniște. Îi știu eu pe ăștia...

— Lăsați-o mai moale, interveni o femeie, ăsta e în stare să vă și tragă una...

— Eu trebuie oricum să cobor. Altminteri nici nu suflam o vorbă...

— Vă invidiez... Eu cobor abia la a treia stație. Ba uite că am să cobor și eu acum. O plimbare pe jos nu strică. Mi-a prescriș și doctorul...

— E mai prudent să coborîm, se asocie și bărbatul categoric. Nu mai departe decît ieri, tot în autobuz, unul m-a întreat „Mai e pînă la teatru?” Evident, am înțeles imediat despre ce e vorba și i-am întors spatele. Iar individul a început să-și croiască numaidecît drum spre ieșire. A văzut că nu-s fraier. Dar uite că am ajuns în stație...

— Și noi coborîm...

În jurul meu se făcuse vid. Călătorii care mai rămăseseră aveau fețele împietrite și ochi care nu spuneau nimic. Nimeni nu scotea nici un cuvînt. Dar cînd mi-a venit rîndul să cobor, am fost însoțit de niște priviri ucigătoare.

A. Vlașin

Fără cuvinte.

Meciul de fotbal

Joi dimineața o voce anonimă mi-a spus la telefon:

— Tovarășe redactor, ați citit că la meciul de fotbal de ieri au asistat 40 000 de spectatori?

Nu-mi plac telefoanele anonime, de aceea am întreat:

— Cine vorbește?

Dar glasul a continuat:

— Ieri a fost miercuri, zi de lucru. Meciul a început la trei și jumătate. Așadar, 40 000 de oameni s-au îndreptat spre stadion cel mai tîrziu la ora trei. Am calculat că au fost pierdute 120 000 de ore de muncă!

Și a închis.

Am înțeles imediat că, dintr-o cauză sau alta, insul respectiv nu apreciază popularitatea de care se bucură sportul cu balon rotund. Trebuia dar să curm neînțiriat atacurile-i răuvoitoare. Mai mult, să ridic mînușă și să-i dovedesc cine sînt acești faimoși 40 000. Pentru că sînt absolut convins că toți cei 40 000 de spectatori aveau dreptul să se afle miercuri pe stadion. Lista întocmită de mine mi-a întărit în mod categoric convingerea. Iată, deci, cine au fost spectatorii:

Cei pentru care terenul de fotbal este locul lor obișnuit de muncă: antrenori, ajutoari de antrenori, magazioneri, vînzători de bilete, controlorii de bilete, vînzători de buletine loto, activiști ai cluburilor sportive, oameni de ordine, reporteri sportivi, fotoreporteri, arbitri de tușă etc., etc. — total 142.

Reprezentanți ai categoriilor de salariați cu muncă nenormată: scriitori, dramaturgi, artiști plastici, avocați, meseriași etc., etc. — total 2 867.

Muncitori, tehnicieni și ingineri din schimbul I, ieșiți din producție la ora 14 — total 8 435.

Muncitori, tehnicieni și ingineri din schimbul III, începînd lucrul seara — total 4 866.

Copii, studenți și pensionari — total 3 483.

Oameni ai muncii aflați în concediu sau posesori de bilete de voie — total 19 605.

Oameni ai muncii aflați în concediu medical — total 94.

Oameni ai muncii care lucrează numai noaptea sau în zorii zilei: paznici, lăptari etc. — total 303.

Spectatori care au nimerit la meci din greșeală, fiind puțin băuți și crezînd că e duminică — total 196.

Supuși străini — 5.

Femei însărcinate, în concediu prenatal — 3.

Total general — 39 999.

Pe baza acestei liste rezultă clar că în ziua aceea a lipsit nemotivat un singur om. Și, trebuie să mărturisesc, eu am fost acela. Așa încît totalul de 40 000 s-a completat fără nici o fisură.

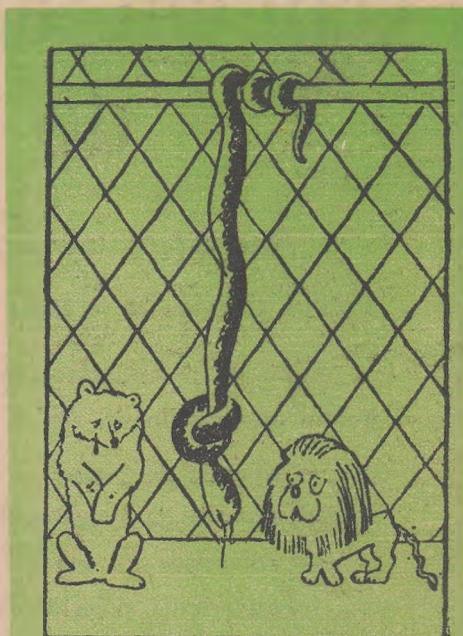
(Din „Krokodil”)

Cum m-am lăsat de băutură

Primul lucru pe care l-am făcut după ce am hotărît să mă las de băutură a fost să-mi distrug colecția de vodcă. Am desfundat, deci, prima sticlă și am vărsat conținutul în chiuvetă. Cu excepția unui pahărel, pe care l-am băut. Am scos apoi frumusețel dopul de la a doua sticlă și i-am desțertat conținutul în chiuvetă. Cu excepția unui pahărel pe care l-am dat pe git. Am mai desfundat și a treia sticlă și am vărsat toată vodca în chiuvetă cu excepția unui pahărel pe care l-am băut. Am mai desfundat încă o chiuvetă și am desțertat sticla într-un pahărel pe care l-am dat pe git. Pe urmă am scos încă o sticlă din dop, am băut cîteva chiuvete iar restul l-am desțertat într-un pahărel. Am scos chiuveta din pahărel și am desțertat dopurile în sticlă. Apoi am înfundat chiuveta cu pahărețul, am umplut sticla cu vodcă și am dat pe git dopurile.

Cînd toate sticlele au fost goale, m-am apucat să număr dopurile, sticlele, chiuvetele și pahărețele, sprijinînd în mîini casa care începuse să se clatine. Toate laolaltă erau 29, fără să mai pun la socoteală o sticlă pe care cineva o băuse.

(Din „Ogoniok”)

— Bietul piton, l-a părăsit nevasta!